

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горвий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* М. Закіров, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Симоненко, М. Дем'яненко, І. Рудь, В. Ворошилов, Ю. Якименко, О. Рябокони. *Адреса редакції:* НБУВ, Голосіївський просп., 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. Е-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuv.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 11
(16 лютого 2017 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	10
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	16
ПОЛІТИКА.....	24
ЕКОНОМІКА	28
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	36

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Виступ Президента України П. Порошенка на церемонії вшанування пам'яті героїв Небесної Сотні

Шановні пані та панове!

Дорогі високодостойні родини героїв Небесної Сотні!

Дорогі українці!

Дорогі герої Небесної Сотні! Я щиро вірю, що вони зараз нас чують.

Ми зібралися тут, на відрізку київської вулиці, де саме в цьому місці історія України назавжди змінилася. На цьому місці велике братство безстрашних людей заплатило найвищу ціну за свободу нашої з вами держави.

Тоді вони не знали, що беззбройними вступають в один з перших боїв за незалежність. Війна, яка триватиме не один рік, забере на небеса ще не одну сотню героїв.

Тоді країна не відала, який же лютий і підступний ворог нам протистоїть. І що постріли снайперів на Майдані були фактично першими пострілами агресора в душу нашої держави. Тоді ми й гадки не мали, що кращим дочкам і синам України ще не раз доведеться приймати нерівний бій.

Але майбутні герої Небесної Сотні були впевнені, що доля всієї України вирішується на цій вулиці, на цій незахищеній позиції, на цьому маленькому плацдармі, який прострілювався наскрізь – з готелю, з консерваторії, з будинку, що поруч.

На Майдан вони прийшли кожен своїм шляхом з усієї України, з усіх кінців нашої соборної держави. Вони були різні за віком, освітою, життєвим досвідом. Але всі разом вони репрезентували ціле українське суспільство, в його єдності і різноманітності.

Дорогі друзі!

Пропоную вшанувати пам'ять полеглих героїв Небесної Сотні, всіх захисників України хвилиною мовчання.

Шановна високодостойна громадо!

Зараз ми живемо у вже іншій державі. Щодня ми бачимо нових і нових героїв, які звиряють своє життя з подвигом Небесної Сотні.

Революцію гідності продовжують громадяни України із загостреним відчуттям патріотизму.

Революцію гідності продовжує зараз 72-а бригада під Авдіївкою і десятки тисяч контрактників, які свідомо і вільно обрали професію захисника Вітчизни.

Революцію гідності продовжують працівники «Укроборонпрому» на полігоні, де випробовують зараз новий ракетний щит.

Революцію гідності продовжує громадянське суспільство. Сильне й вимогливе як ніколи, воно власні ініціативність, креативність, працьовитість поєднує з роллю сурового і прискіпливого контролера влади.

Зміни й зрушення в різних сферах життя, часом не такі швидкі, як хотілося би, які втілюються різними гілками влади, – це теж продовження Революції гідності. На початку 70-х років минулого століття одного з лідерів Китаю запитали, як він оцінює Велику французьку революцію. Він відповів приблизно так, як збереглося в переказах очевидців: «Сплило лише 200 років, робити висновки передчасно». Нам з вами і поготів зарано збирати висновки, а

тим більше песимістичні про нашу Революцію гідності. Започатковані нею процеси – ще у повному розпалі, і я переконаний в оптимістичному їх завершенні. Мине ще не один рік змін, але, впевнений, настане той день, коли навіть Фома Невіруючий побачить і повірить, наскільки ж змінилися на краще наша з вами держава внаслідок тих подій, які сталися наприкінці 2013 – початку 2014 рр.

Ми хочемо зберегти в національній пам'яті ті події, які нагадуватимуть прийдешнім поколінням про ціну здобутої для них свободи.

Тому увічнення пам'яті героїв Небесної Сотні та подій Революції гідності – питання державної ваги. Спорудження Меморіального комплексу героїв Небесної Сотні як місця національної пам'яті – наше всенародне завдання. Минулого року я висловив наше спільне переконання, що меморіальний комплекс має бути розташований тільки за адресою: алея героїв Небесної Сотні. Я в цьому абсолютно переконаний.

Фактично місце, на якому ми зараз знаходимось, уже стало святом для кожного українця. Воно перетворилося на місце справжнього паломництва. Всім очевидно, що ця земля належить Небесній Сотні – за вищим, небесним правом. Але щоб, нарешті, розрубати цей гордіїв вузол, який заводив у глухий кут суперечки щодо власності на цю ділянку, я мусив втручатися в хитросплетіння земних законів. Відтак я прийняв рішення і оголошую невідкладним проект закону України про внесення змін до законодавства з метою вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті героїв Небесної Сотні.

Хотів би подякувати депутатам Київради та голові Києва В. Кличку, які вже прийняли важливе рішення, що дає початок спорудженню цього меморіального комплексу. Своїм голосуванням вони надали дозвіл на розробку проекту землеустрою на відведення земельної ділянки Національному меморіальному комплексу героїв Небесної Сотні – Музею Революції гідності.

Нарешті питання вибору найкращого проекту і будівництва меморіалу переходить у практичну площину. Надалі нам необхідне об'єднання зусиль суспільства і влади для якнайшвидшого проведення міжнародного конкурсу, розробки проекту та початку й завершення будівництва.

Вважаю, що найближчим часом має бути створений фонд, який би підтримав здійснення кожного з етапів нашого спільного, і я би дуже хотів, щоб це був справді всенародний проект меморіалу. Виступаю не лише ініціатором, але й першим донором такого фонду, щоб допомогти йому не тільки добрим словом, а й грошима. Сподіваюсь, мій приклад знайде послідовників.

Закликаю всіх, кому дорога пам'ять про подвиг Небесної Сотні, долучатися до цієї справи. Я свідомий того, що найкращим пам'ятником героям Небесної Сотні стане нова Україна, яку ми з вами будуємо, і його спорудження все ще потребує титанічних зусиль.

Але беззаперечно потрібне місце, куди мільйони українців зможуть приходити, щоб вклонитися пам'яті тих, з чийого подвигу ця нова Україна починалася. Тих, хто довів, що слова, наміри і декларації стають цінностями, якщо люди готові віддати за них життя.

Слава героям Небесної Сотні! Слава Україні!

*(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 16.02).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Чергова спроба зміни мовного законодавства

За роки новітньої історії України навколо мовного питання було зламано чимало списів, написано безліч наукових і публіцистичних праць, зароблено чимало політичних капіталів, але остаточної крапки досі не поставлено. Новий виток процесу вирішення мовного питання розпочався після розгляду Конституційним Судом відповідності до Конституції України Закону України «Про засади державної мовної політики». Цей Закон, прийнятий у липні 2012 р. і відомий як «закон Колесніченка – Ківалова», передбачав можливість офіційної двомовності у регіонах, де чисельність нацменшин перевищує 10 %. Народні депутати нинішнього скликання парламенту також вирішили долучитися до процесу створення мовного законодавства – 19 грудня 2016 р. у Верховній Раді було зареєстровано законопроект, який має регулювати мовне питання, а 19 січня 2017 р. було зареєстровано одразу ще два законопроекти про державну мову, які з-поміж іншого передбачають нові вимоги до мови засобів масової інформації, книговидання, кінематографа та реклами.

Комітет із питань культури і духовності повинен розглянути всі три мовні законопроекти. Співавтором першого із законопроектів є голова підкомітету з питань мови Комітету з питань культури і духовності Я. Лесюк, співавтором другого законопроекту «Про державну мову» – голова комітету М. Княжицький, співавтором третього законопроекту є перша заступниця голови комітету І. Подоляк (<http://detector.media/rinok/article/122454/2017-01-23-tri-zakonoproekti-pro-movu-vse-shcho-treba-pro-nikh-znati>. – 2017. – 23.01).

Найбільше уваги експерти приділили законопроекту, підготовленому групою депутатів «Самопоміч», БПП, «Народного фронту». Цей законопроект передбачає, що українська мова стане обов'язковою у сфері обслуговування, силових структурах, органах влади, державних і комунальних установах і, звичайно, освіті (можливість навчати дітей мовами нацменшин залишать лише у садках і школах). Українськими хочуть зробити всі ЗМІ, а також українською мовою мають бути всі фільми і мінімум половина книг. Крім того, передбачається створення спеціального центру, який проводитиме іспити і видаватиме державні сертифікати про рівень володіння мовою.

В уряді має з'явитися посада мовного «омбудсмена» із широкими правами. Законопроектом передбачається за порушення, виявлені мовним інспектором, покарання штрафом. Зокрема, для держслужбовців, суддів, військових «вилка» покарань – 3400–6800 грн. Якщо Закон буде порушено у сфері освіти, науки, медицини, спорту, начальника оштрафують на 3400–5100 грн. У випадку, якщо хтось із посадових осіб відмовиться виконувати законні вимоги мовного інспектора, його можуть оштрафувати на 1700–3400 грн (<http://hgraf.com.ua/index.php/featured-item/latest-items-2-columns/item/7634-ukrajintsyam-gotuyut-novij-zakon-pro-movu-zi-shtrafami-i-perevirkami>).

Один з авторів законопроекту А. Тетерук заявив, що мета документа – не влаштувати полювання на відьом, а тільки захистити і дати розвиток

українській мові. «Мовна інспекція – це не “поліція”, яка самовільно притягає до відповідальності, її повноваження будуть чітко регламентовані й розроблені Кабміном. Як і перелік іспитів та інструкцій для перевірки держслужбовців. Громадяни самі зобов’язані вивчити українську, якщо хочуть брати активну участь у тому ж державному управлінні або працювати на держпосаді. Громадяни повинні володіти державною мовою, і для цього будуть створені умови, а в побуті всі мають право спілкуватися тією мовою, якою вважають за потрібне», – зазначив політик.

На думку багатьох прихильників ідеї посилення впливу української мови в суспільстві, мова є одним з визначальних чинників, що перетворюють українців на єдиний народ і творять міцне підґрунтя державної незалежності і соборності України. Мова не просто культурне надбання і засіб комунікації, а й наріжний камінь національної безпеки, соціального розвитку та міжнародної суб’єктності України.

Ініціатори змін мовного законодавства зазначають, що в Україні триває русифікація навіть після проголошення незалежності України. Меншовартість і брак політичної волі призвели до нездатності Української держави забезпечити, як того вимагає ст. 10 Конституції України, «всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України». Саме через це в нашому культурно-інформаційному просторі запанував «руський мир», а в Криму і на Сході України виникли зручні плацдарми для збройної агресії (<http://language-policy.info/2017/01/ukrajini-zakon-pro-derzhavnu-movu-zayava-hromadskosti-z-pryvodu-zakonoproektu-5670>).

Навіть після Революції гідності та початку війни русифікацію не зупинено. Навпаки, сумнозвісний мовний «закон Ківавлова – Колесніченка» діє і досі, заохочуючи витіснення української мови зі сфери послуг, телебачення, преси, реклами, бізнесу, руйнуючи самі підвалини української ідентичності.

За словами ініціаторів змін мовного законодавства, необхідно зупинити русифікацію і прийняти сучасне мовне законодавство, що відповідає Конституції та викликам, що стоять перед Україною. Для написання такого закону було об’єднано зусилля широкого кола експертів-правників, мовознавців, медійників, громадських активістів. Ядром цього процесу стала робоча група Координаційної ради з питань застосування української мови в усіх сферах суспільного життя при Міністерстві культури України.

Розробники законопроектів про мови висловлюють переконання, що в документах враховано досвід вітчизняного та європейського мовного законодавства, передбачені дієві механізми захисту, функціонування та розвитку української мови в усіх ключових сферах суспільного життя. Також передбачається скасування «закону Ківавлова – Колесніченка» і внесення змін до багатьох галузевих законів.

При цьому відзначається, що законопроекти не спрямовані проти жодної іншої мови. З метою належного захисту прав національних меншин, у тому числі на розвиток і використання їхніх мов, найближчим часом до парламенту буде внесено законопроект «Про права осіб, що належать до національних меншин».

Політичний експерт і оглядач Т. Чорновіл також вважає, що мовне законодавство потрібно підкоригувати, але щоб це не викликало сильного збурення в суспільстві. Разом з тим він погоджується з необхідністю скасування

«закону Колесніченка – Ківалова», який говорить про те, що не державною, але офіційною другою мовою в Україні може бути визнана російська, навіть у західних регіонах України. «Тобто можна говорити про те, що цей закон направлений саме на підтримку російської мови, а не на підтримку ще 17 мов нацменшин, як прописано в законі», – зазначив Т. Чорновіл.

Він вважає, що прийняття цього закону відбулося з певними процедурними порушеннями, тому його необхідно скасовувати, але перед цим задуматися про те, що, скасувавши «мовний закон Колесніченка – Ківалова», розпочне діяти закон УРСР про мови УРСР, який скасований також. І тут виникає запитання «Чи можна його відновити?». «Якщо його не відновити, тоді повністю “падає” вся система мовної політики в Україні, яка, в першу чергу, передбачає пріоритети українській мові. Тому просто скасувати “мовний закон Колесніченка – Ківалова” – це безглуздя», – наголосив експерт (<http://finoboz.net/ukraine-and-world/ekspert-novij-movnij-zakon-maye-zobovyazati-saakashvili-i-inshix-najmanciv-govoriti-ukra%D1%97nskoju>).

На думку Т. Чорновола найкращий варіант такий: «мовний закон Колесніченка – Ківалова» скасувати прикінцевими положеннями нового закону. Натомість новий закон має бути ліберальним до інших мов у тому плані, що кожен громадянин України сам має вирішувати, якою мовою користуватися в побуті, але мають бути виключення для чиновників, які зобов'язані будуть користуватися лише державною мовою – українською.

Голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко також підтримує ідею вдосконалення мовного законодавства. Але він, як багато його колег, наголошує на необхідності врахування інтересів національних меншин. «Закон про державний статус української мови має бути більш гнучким. Якщо приймати ту редакцію, яку зараз подали на розгляд парламенту, то паралельно з його прийняттям необхідно розробити закон про статус мов національних меншин», – зазначив політичний експерт (<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2168690-movnij-zakon-mae-vikoristovuvati-rosijsku-v-ukrainskih-interesah-fesenko>).

В. Фесенко вважає, що для Донбасу і Сходу України загалом потрібно використовувати російську мову в українських інтересах. У нас же виходить так, що якщо хтось говорить про використання російської мови, навіть в українських інтересах, то на нього одразу вішається ярлик російського запродаця і зрадника. Тому в рамках дискусії щодо мовного закону, можливо, є сенс зустрічі експертів, які проводять дослідження на Сході України, з авторами законопроекту.

У свою чергу директор Фонду «Демократичні ініціативи» ім. І. Кучеріва І. Бекешкіна вважає, що ухвалення закону про державну мову нині може нашкодити реінтеграції окупованих територій. Актуальним для України може бути закон мовної політики в ЗМІ, що передбачатиме м'яку українізацію. «Ухвалення закону про мови в такому вигляді, як це пропонується, зараз не на часі. Очевидно, повинен бути якийсь закон, що стосується мовної політики в засобах масової інформації, і то не радикальний. Ввели квоти на українську музику, і це правильно. Але приймати закон про мову в нинішній ситуації, коли у нас 30 % російськомовного населення, коли треба повертати Донбас, означає ще одну лінію розмежування. А нам зараз треба бути разом», – зазначила І. Бекешкіна (<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2168485-bekeskina->

zasterigae-vid-pomilok-iz-novim-movnim-zakonom).

За її словами, не варто порушувати сьогодні це питання. При тому що нині об'єктивно відбувається розширення україномовного середовища. Передусім за рахунок учнів середніх шкіл, які знають, що їм треба складати зовнішнє незалежне оцінювання – і вони його складають саме українською. За рахунок навчання українською мовою в державних вищих навчальних закладах. «Звичайно, все, що стосується держави, – а у нас єдина державна мова українська, – повинне йти українською мовою. Але такий екстремізм, коли намагаються представити російськомовних українців як людей другого сорту, дуже шкідливий», – наголошує експерт.

І. Бекешкіна нагадала при цьому про ініціативу скасувати у 2014 р. сумнозвісний «мовний закон Ківалова – Колесніченка». «Я пам'ятаю, якої шкоди завдало свого часу намагання В. Кириленка скасувати, м'яко кажучи, некорисний закон про мови. Але після Майдану, який підтримували 50 % населення і не підтримували 40 %, причому це було за регіональним поділом, ця ініціатива була надзвичайно невчасна. І я переконана, що це зіграло певну роль у тих подіях, які були пізніше, зокрема на Донбасі. Це широко використовувалося в агітаційних цілях», – підкреслює експерт.

На переконання І. Бекешкіної, не варто ще раз припускатися подібної помилки, особливо в умовах війни. Законопроект має бути доопрацьований і позбавлений того радикалізму, який нині в ньому є. «Але, по-перше, закон ще не ухвалений. По-друге, його не треба називати мовним законом. Його можна назвати законом про інформаційну політику засобів масової інформації. І, звичайно, такий екстремізм, як повна заборона мовлення засобів масової інформації російською мовою, просто призведе до того, що люди звертатимуться до російських ЗМІ», – застерегла І. Бекешкіна.

Більшість експертів, аналізуючи мовні законопроекти, акцентують увагу на найбільш жорсткі статті, які під час обговорення можуть бути пом'якшені. Зокрема, це стосується законопроекту «Про державну мову». Його основний принцип полягає в тому, що українська мова як державна є обов'язковим засобом спілкування на всій території України. Методи, які пропонують застосовувати з метою досягти результатів, – це нагляд, контроль і широкий набір різних санкцій – від штрафу до позбавлення волі. Для здійснення контролю пропонується створити апарат з нацкомісії зі стандарту державної мови і набрати інспекторів, що займатимуться його захистом. Як зазначив політичний аналітик О. Палій, суспільство давно готове до такого роду законів. «З іншого боку, є альтернатива подібного законопроекту – українізація телепростору. Якщо будуть встановлені квоти близько 80 %, то тоді цього цілком вистачить. Це був би найпростіший варіант вирішення цієї проблеми», – наголосив О. Палій (<https://surmasite.wordpress.com/2017/01/23>).

У свою чергу політолог В. Цибулько переконаний, що подібний закон необхідний для майбутніх поколінь. «Зараз Україна живе за мовним законом, прийнятим у 1990 р. На той момент він був прогресивним, але зараз вже змінилися обставини, країна, люди, тому треба прийняти інший закон, який зафіксував би реальний стан речей і допомагав просуванню української мови. Адже, по суті, у країні близько 80 % українців, а українська мова залишається лише мовою документів, а не медіа-культури», – зазначив експерт.

Варто зазначити, що політолог не згадав закон «Колесніченка – Ківалова»,

який іще не скасовано. Натомість він заявив, що українці, незалежно від мови, якою вони говорять, залишаються українцями. «Крім того, є компроміс, що цей закон призначений більше для дітей і онуків. За ідеєю, оздоровлення функціоналу мови відбудеться через кілька поколінь», – підкреслив він.

Політолог А. Золотарьов має трохи іншу думку. Він вважає, що коли з'являються подібного роду законопроекти, навколо яких ламаються списи, виникає питання «Що хочуть вкрасти?». «Оскільки нічого доброго, крім конфлікту, у тому варіанті, який запропонований депутатами, він не несе», – зазначив він.

Крім того, на думку експерта, поки незрозуміло, звідки в разі прийняття закону візьмуться гроші на мовних інспекторів. «У нас немає грошей на дитячих лікарів, а де брати гроші на цих інспекторів? У цій ситуації, у якій сьогодні країна, не варто насаджувати насильно застосування української мови. Швидше, цей закон, як це часто буває, спрацює не на користь державних інтересів і буде давати аргументи тим силам, які і раніше спекулювали на темі російськомовного населення. Він не до місця, не на часі і просто нерозумно так робити», – наголосив А. Золотарьов.

Подібну точку зору мають деякі експерти в регіонах. На їхню думку, ця ініціатива посварить суспільство. Зокрема, соціолог В. Пащенко із Закарпаття переконаний, що мовні проблеми – не першочергові. «Плюс вони несуть у собі багато ризиків і конфліктів», – наголосив він.

За його словами, близько 20 % закарпатців розмовляють мовами нацменшин (угорська, ромська, російська), тож закон позбавить їх можливості брати участь у суспільному житті. «Більшість тут говорять на місцевому діалекті української, літературною мовою володіють лише 10–15 %. Закарпатці будуть противитися примусу до мови», – зазначив експерт (<http://hgraf.com.ua/index.php/featured-item/latest-items-2-columns/item/7634-ukrajintsyam-gotuyut-novij-zakon-pro-movu-zi-shtrafami-i-perevirkami>).

У свою чергу одеський політолог Г. Чижов також сумнівається у правильності цієї ідеї. «Кого і від кого захищати? Це шлях до протистояння. По розуму, повинна бути серйозна кампанія з обговоренням у науковому середовищі, соціопитування, теледебати. У менш глобальних сферах мова повинна бути тим, чим зручніше спілкуватися більшості. Думаю, це захисний бар'єр влади для підтримки градусу перед виборами: хочуть консолідувати націю на хвилі ура-патріотизму», – зазначає експерт.

У Харкові навіть пригрозили протестами. «Вони можуть початися, якщо стануть карати штрафами і знімати з посад. Хоч тут усі вже звикли, що весь документообіг, заняття у вишах і школах, телебачення українською. Але дуже багато людей і далі читатимуть російськомовні джерела», – зазначила соціолог, доцент Харківського національного університету ім. В. Каразіна Н. Коротнікова.

Тим часом деякі експерти вважають, що прийняття нового мовного закону може спровокувати нові тріщини національної ідентичності держави і навіть міжнародні скандали. Як інформують ЗМІ, міністр закордонних справ Угорщини П. Сійярто заявив, що Євросоюз обов'язково відреагує на ухвалення закону про виключне використання української мови. «Ми сподіваємося, що цей закон не буде прийнятий. Якщо ж які б то не було поправки і зміни погіршать життя меншин, у тому числі угорської, то ми, звичайно, піднінемо це

питання на рівні ЄС», – підкреслив глава угорського МЗС.

Директор Інституту глобальних стратегій В. Карасьов також звертає увагу на можливі серйозні зовнішньополітичні ризики, які може спричинити прийняття скандального мовного закону. «Не тільки угорці, а й ряд інших держав-сусідів можуть відреагувати приблизно так само. Але необхідно розуміти, що цей закон не вигідний не стільки угорцям або комусь ще, скільки нам самим. Ця законодавча ініціатива може спровокувати нові тріщини національної ідентичності України і потрібно не відкидати подібного роду заклопотаність західних партнерів, а прислухатися», – зазначив політолог (<http://rian.com.ua/columnist/20170127/1020883610>).

За словами В. Карасьова, владі необхідно замислитися над тим, як вести політику таким чином, щоб не послабляти ще більше державність, а, навпаки, посилити її перед новими викликами зовнішньополітичних криз. «Для такої країни, як Україна, такі ініціативи досить небезпечні і ризиковані. Політикам необхідно прорахувати не тільки зовнішні ризики такого роду законодавчих інновацій, але і ризики внутрішньої політичної стабільності», – підкреслив експерт.

Утім, на думку В. Карасьова, імовірність прийняття закону досить невелика. «Це провокативна технологія, що розколює суспільство. Незалежно від цілей авторів, він не пройде сесійний зал», – вважає експерт.

Голова парламентського Комітету свободи слова та інформаційної політики В. Сюмар, як і деякі експерти, сумнівається в тому, що хоча б один із трьох законопроектів, зареєстрованих у Верховній Раді, має шанс бути прийнятим. «Не думаю, що хоча б один із зареєстрованих проектів закону про мову має шанс бути прийнятим у такому вигляді, як є. Їх треба доопрацьовувати. Давати людям позитивні стимули і рухатися поступово», – зазначила вона.

На її переконання, вживання української мови треба стимулювати позитивними методами. Натомість деякі норми законопроектів надто жорсткі, і це використовує російська пропаганда. «Бо я не уявляю собі ситуації, коли мовний інспектор штрафує виховательку дитячого садочка на 200 прожиткових мінімумів, бо вона заговорила з кимось із дітей російською... А саме це один із законів передбачає. І це одразу взяла на озброєння російська пропаганда. І знову починають страшилки деякі політики з Опоблоку розказувати», – зазначила народний депутат.

Разом з тим В. Сюмар вважає, що питання мови для України є надзвичайно важливим, але таким, яке не повинно «збурювати суспільство». Як позитивний приклад вона навела впровадження закону про квоти для україномовних пісень на радіо. «І саме через це з ним треба бути дуже обережним і поступово рухатися вперед, не збурюючи суспільство та не намагаючись отримати політичні бали у виборців Західної України. От, наприклад, як це було із законом про квоти на україномовні пісні. Сьогодні виконавці дуже завантажені замовленнями, постійні записи у студіях, величезний попит на українську пісню, яку чують мільйони українців у радіоефірі. Люди через позитивну емоцію, через пісню сприймають мову», – наголосила В. Сюмар.

Значна частина активістів також не впевнена в тому, що закон про мову найближчим часом приймуть у Верховній Раді. Зокрема, Г. Вареник, літературознавець, вважає, що не варто сподіватися на те, що депутати

одноставно підтримають життєво важливий закон. Щонайменше третина власників мандатів боїться української мови немов вогню і зробить усе для того, щоб завалити голосування. У першу чергу варто говорити про фракції, основу яких становлять представники колишньої Партії регіонів (https://beztabu.net/znyati-z-yazika-chomu-iz-zakonoproektom-5670-ne-vse-tak-prosto_n13269).

Літературознавець упевнений, що прийняття закону ще не гарантує перемоги на мовному фронті. Адже суворість юридичних норм у наших краях компенсується необов'язковістю їх виконання. Штрафи за утискання державної мови, інститут мовних інспекторів, підвищення вимог до державних службовців – на папері усе це виглядає красиво. «А насправді навіть вимога вільного володіння українською для народних депутатів хіба що прописана, але жодним чином не виконується. Скільки років минуло, а мови не було навіть про формальні перевірки. Хоча після того, як після встановлення світлофорів люди на регульованих перехрестях продовжують перебігати дорогу на червоний, дивуватися схожим неподобствам не доводиться», – підкреслив Г. Вареник. Крім того, на його переконання, прийняття закону не зможе миттєво зменшити попит на російський медіа-продукт та інші послуги російською мовою. Це може статися лише з часом і не без докладання певних зусиль, а в перші місяці та роки де-не-де доведеться стикатися з дискримінацією за мовною ознакою.

Отже, перед народними депутатами і суспільством знову постає проблема узгодження завдань із практичної реалізації ст. 10 Конституції України, амбіцій окремих політичних сил та інтересів національних меншин. Ефективна реалізація державотворчого потенціалу української мови залежатиме від зваженої, продуманої і разом з тим послідовної та наполегливої роботи державних установ і громадянського суспільства. На думку експертів, питання мови має бути виведене за межі політичних спекуляцій і тоді природне посилення впливу української мови стане вагомим чинником формування модерної державної ідентичності та соборності України.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України А. Парубій узяв участь у церемонії покладання квітів до Меморіального комплексу полеглим в Афганістані у День вшанування учасників бойових дій на території інших держав.

Пам'ять загиблих було вшановано хвилиною мовчання, шістьма залпами салюту Почесною вартою, пролунав Державний гімн України.

У заходах узяли участь: Президент України П. Порошенко, Прем'єр-міністр В. Гройсман, члени уряду, військові, представники громадських організацій (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2017. – 15.02.*

13 лютого 2017 р. відбулася зустріч голови Комітету у закордонних справах Г. Гонко з Надзвичайним і Повноважним Послом Нової Зеландії в Україні (за сумісництвом) В. Хінтон.

На зустрічі було обговорено питання двосторонньої співпраці.

Також порушувалися питання сприяння розвитку активного діалогу між Україною та Новою Зеландією в політичній, економічній і гуманітарній сферах. Окремо було акцентовано увагу на ситуації на Сході України, реакції світового співтовариства та можливих шляхах врегулювання конфлікту.

Г. Гопко висловила подяку за підтримку Новою Зеландією міжнародних санкцій проти Російської Федерації, за позицію країни у голосуванні за співавторство і прийняття Резолюції № 68/262 «Територіальна цілісність України», ухваленої 27 березня 2014 р. у Генеральній Асамблеї ООН, а також наголосила, що Нова Зеландія стала співавтором Резолюції «Стан з правами людини у АРК та м. Севастополь (Україна)» у грудні 2016 р.

Голова комітету відзначила зусилля, докладені Надзвичайним і Повноважним Послом Нової Зеландії в Україні (за сумісництвом) В. Хінтон у справі розширення плідної співпраці між обома країнами (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2017. – 14.02*).

Голова Комітету у закордонних справах Г. Гопко провела зустріч із Надзвичайним і Повноважним Послом Королівства Марокко в Україні М. Тунсі.

Під час зустрічі 14 лютого сторони обговорили питання міжпарламентської співпраці, зокрема підтримки діючих і створення нових груп дружби в парламенті Марокко.

М. Тунсі наголосила, що Королівство Марокко вітає зацікавленість України у співробітництві в різних сферах, і зауважила, що пріоритетним напрямом залишається торговельно-економічна співпраця.

Сторони також розглянули питання участі представників України в щорічному форумі «Кран-Монтана», який відбудуватиметься 16-21 березня 2017 р. у м. Дахла, що традиційно зосереджує свою увагу на питаннях розвитку діалогу як між країнами, так і між потужними економічними об'єднаннями.

Надзвичайний і Повноважний Посол окремо відзначила мужність українського народу, активну розбудову потужної української армії, а також масштабність та динамізм реформ в Україні.

Голова комітету погодилася з думкою посла, що Королівство Марокко, як і Україна, зацікавлене в пошуку партнерів, відкритті нових ринків та всебічному розширенні економічної співпраці.

М. Тунсі окремо акцентувала увагу на необхідності об'єднання зусиль демократичних держав з метою врегулювання та запобігання конфліктам, чому також сприятиме співпраця задля поновлення довіри й побудови нової глобальної системи захисту світової безпеки (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2017. – 14.02*).

Голова Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Г. Немиря взяв участь у засіданні Наглядової ради Проекту Ради Європи щодо захисту прав вимушених переселенців.

Засідання відбулося за участі заступника голови департаменту співробітництва з міжнародними організаціями та громадянським суспільством

Ради Європи Л. Гретарсдоттір, інших представників Ради Європи.

Г. Немиря акцентував увагу на позитивних змінах щодо захисту вимушених переселенців, які відбулися минулого року: створено нове Міністерство з питань тимчасово окупованих територій і внутрішньо переміщених осіб України, проведено парламентські слухання з питань захисту прав і свобод вимушених переселенців, почав діяти базовий закон (реєстр. № 2166) щодо захисту цієї категорії громадян, розпочала роботу міжвідомча група з удосконалення законодавства у сфері дотримання їхніх прав.

Водночас голова комітету наголосив і на проблемах, з якими стикаються вимушені переселенці: відсутністю державної стратегії і політики з їх захисту, недостатнім фінансуванням їхніх потреб у Держбюджеті на 2017 рік (менше ніж у Держбюджеті 2015 року), ухваленням урядом підзаконних актів, які суперечать законодавству у цій сфері, звужують права внутрішньо переміщених осіб і дискримінують цю категорію громадян України тощо.

Крім того, парламентар поінформував присутніх про стан підготовки до проведення у Верховній Раді тематичного дня, під час якого розглядатимуться законопроекти щодо захисту прав вимушених переселенців.

Під час засідання було представлено звіт про діяльність проекту, що реалізується в межах Плану дій Ради Європи для України на 2015-2017 роки, оцінено його основні досягнення, а також здійснено планування подальшої діяльності з урахуванням пропозицій основних партнерів.

«Одним з наших пріоритетів є адаптація законодавства України у сфері захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб до стандартів Ради Європи та інтеграція таких громадян до нового життя», – сказала заступник голови департаменту співробітництва з міжнародними організаціями та громадянським суспільством Ради Європи Л. Гретарсдоттір.

«Сьогоднішнє засідання дуже важливе для нас. Ми підбиваємо підсумки діяльності проекту та розробляємо плани на 2017 р. Для Ради Європи захист вимушених переселенців є і залишиться пріоритетним», – зазначила заступник голови офісу Ради Європи в Україні О. Литвиненко (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 14.02*).

Комітет з питань фінансової політики і банківської діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо розкриття інформації на фондовому ринку та вдосконалення порядку емісії цінних паперів та розширення можливостей для залучення капіталу)».

Законопроектом № 5592 пропонується вдосконалити порядок емісії цінних паперів, систему розкриття інформації на фондовому ринку, корпоративне управління в акціонерних товариствах, створити багатосторонню торговельну систему для поширення інформації про попит та пропозицію на фінансові інструменти та впорядкувати діяльність із надання інформаційних послуг на фондовому ринку.

Відповідні зміни пропонується внести до Цивільного, Господарського та Земельного кодексів, законів України «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про акціонерні товариства», «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні», «Про банки і банківську діяльність» і деяких інших законів.

Під час обговорення зазначалося, що метою цих змін є підвищення прозорості фондового ринку та рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах відповідно до європейських практик і стандартів, що сприятиме захисту прав інвесторів та розширенню можливостей для залучення капіталу (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 15.02*).

Комітет з питань охорони здоров'я провів засідання круглого столу на тему: «Про стан та перспективи медичної освіти в Україні».

Зазначалося, зокрема, що головною метою заходу є обговорення питань, які потребують вирішення у системі вітчизняної медичної освіти. Без зміни парадигми базової середньої і вищої медичної освіти в Україні неможливо наблизити систему охорони здоров'я до світових стандартів і здійснити реформування системи охорони здоров'я.

У центрі уваги засідання круглого столу були питання, що стосуються стану, проблем і перспектив розвитку всіх щаблів медичної освіти.

Учасники круглого столу детально зупинилися на проблемних питаннях вітчизняної системи вищої медичної освіти, підготовки молодших спеціалістів; сучасних аспектах і перспективах розвитку вищої фармацевтичної, стоматологічної освіти, підготовки медичних кадрів для потреб Збройних сил України; на проблемах реформування системи післядипломної підготовки лікарів. Крім того, на розгляд винесено такі актуальні питання, як підготовка менеджерів в охороні здоров'я та фахівців з громадського здоров'я, нострифікація дипломів в Україні.

Поряд з проблемними питаннями у сфері медичної освіти учасникам заходу представлений досвід дистанційного навчання медсестер-бакалаврів і медсестер-магістрів.

Акцентувалася увага, що підготовка кадрів для галузі має враховувати її реальну потребу в конкретних фахівцях. Нині дефіцит тільки первинної ланки у кадровому забезпеченні становить 2,4 тис. лікарів загальної практики – сімейних лікарів і понад 900 педіатрів. Загальна кількість вакантних посад лікарів становить 21,7 тис., у тому числі майже 6 тис. – у закладах охорони здоров'я на селі. Не вистачає лікарів у фтизіатричній, патологоанатомічній, рентгенологічній, лабораторній службах. І ці кадрові потреби галузі не компенсуються навіть тим, що щороку випускається понад 10 тис. фахівців. Крім того, спостерігається стійка негативна тенденція до відтоку фахівців зі сфери охорони здоров'я – щороку ми втрачаємо понад 7 тис. фахівців (мігрують, влаштовуються на роботу до фармкомпаній тощо). Усе це потребує нагального вирішення.

Учасники слухань констатували, що сучасна медицина стрімко розвивається в пошуках і впровадженні нових методів лікування, діагностики захворювань, новітніх інформаційних технологій. Тому програми підготовки майбутніх медиків повинні ґрунтуватися на вимогах європейських протоколів і стандартів лікування хвороб, сучасних інформаційних технологіях, передбачати можливість опанування практичних навичок роботи із сучасним лікувально-діагностичним обладнанням. У навчальний процес до- та післядипломної підготовки медичних працівників потрібно запроваджувати використання

сучасних телемедичних технологій, щоб фахівці мали змогу навчатися і працювати в єдиному професійному європейському просторі.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я О. Богомолець поінформувала учасників круглого столу про ухвалене Верховною Радою України рішення щодо проведення 22 березня 2017 р. парламентських слухань на тему: «Медична освіта в Україні: погляд у майбутнє» та закликала усіх учасників заходу долучитися до підготовки проекту Рекомендацій зазначених парламентських слухань.

За результатами обговорення винесеного на розгляд питання учасники круглого столу дійшли висновку про необхідність створення при Комітеті Верховної Ради України з питань охорони здоров'я ініціативної групи з узагальнення та систематизації наданих пропозицій і підготовки проекту рекомендацій парламентських слухань на тему: «Медична освіта в Україні: погляд у майбутнє».

До участі у заході було запрошено народних депутатів України, представників Адміністрації Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України, інших заінтересованих міністерств, відомств та установ, вищих медичних навчальних закладів й інших вищих навчальних закладів України, департаментів охорони здоров'я обласних державних адміністрацій, Національної академії медичних наук України, а також представників професійних спілок, громадськості та студентства, засобів масової інформації (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 14.02).*

Комітет з питань запобігання і протидії корупції визнав таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства, законопроект про запобігання корупції та загальні засади його декларування.

На думку суб'єкта законодавчої ініціативи, прийняття законопроекту (реєстр. № 5248) надасть можливість проведення належного контролю за доходами і витратами посадових осіб для уповноважених органів, надасть змогу відкривати інформацію для повного публічного доступу в обсязі, що не порушуватиме особистих прав суб'єктів його декларування та пов'язаних із ними осіб, удосконалить застосування автоматизованих систем отримання і обробки інформації.

Комітет на засіданні прийняв рішення, що зазначений законопроект не відповідає вимогам антикорупційного законодавства, та рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні законопроект відхилити.

На думку членів комітету, законопроект майже повністю дублює положення чинного Закону України «Про запобігання корупції», а запропоновані терміни «порядний корупціонер», «трудівники злочинного світу» та інші норми є невдалими і суперечать чинному законодавству.

Народні депутати також узяли до уваги, що Головним науково-експертним управлінням апарату Верховної Ради України запропоновано за результатами розгляду в першому читанні законопроект відхилити (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2017. – 14.02).*

У Верховній Раді відбувся круглий стіл на тему: «Вплив тарифної політики на промисловість та економіку».

Здорожчання газу для промисловості на 22 %, підвищення вартості нестандартного приєднання до електромереж у кілька разів, очікуване збільшення тарифів на вантажні залізничні перевезення на 25 % – усе це критично послабить українську промисловість та економіку. Про це під час круглого столу на тему: «Вплив тарифної політики на промисловість та економіку» заявили очільники парламентських комітетів, керівники галузевих асоціацій і великих промислових підприємств та профільні експерти.

Аби мінімізувати негативні ефекти від рішень НКРЕКП та урядових структур, за результатами засідання було сформульовано ряд пропозицій.

Зокрема, голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва В. Галасюк закликав запобігти друку постанови НКРЕКП про шестикратне, за оцінками експертів, підвищення питомої вартості нестандартного приєднання до електромереж і забезпечити проведення НАБУ розслідування цього рішення.

Крім того, парламентар наголосив, що підвищувати тарифи на вантажні залізничні перевезення на 25 % сьогодні категорично не можна: «Підвищення можливе не раніше, ніж влітку, і на значно менший відсоток. Має бути досягнутий компроміс з галузевими асоціаціями – металургами, рударями, аграріями тощо. Треба змусити МЕРТ та Мінфін до діалогу та захисту інтересів промисловості. Діяльність цих міністерств має ширші завдання, ніж впровадження ProZorro, приватизація чи обслуговування співпраці з МВФ. Власна промисловість має стати найвищим пріоритетом не на словах, а у справах!».

«Діагноз ситуації, яку ми сьогодні маємо, дуже простий – це монополізм на енергетичних та інших ринках. Але і ліки дуже прості – конкуренція. Чим більша буде конкуренція, тим нижчими будуть ціни, тим більш прозоро будуть функціонувати ринки і тим краще нам буде жити і працювати, – переконаний перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки О. Домбровський. – При прийнятті рішень у нас повинна бути домінанта інтересів України і українців, а не політичних амбіцій і політичних завдань, які кожний перед собою ставить».

Тим часом через незадовільну роботу ПАТ «Укрзалізниця» український гірничо-металургійний комплекс у другому півріччі 2016 р. уже зазнав збитків – недовиробив близько 3 млн т сталі. Про це повідомив президент ОП «Укрметалургпром» О. Каленков. За його словами, структура собівартості залізничного тарифу УЗ залишається непрозорою: «Нам кажуть, що ставки низькі, а в презентаціях для європейських інвесторів вказується рентабельність вантажоперевезень на рівні 35–50 %. Таким чином, використовуючи монопольне становище, залізниця субсидує пасажирські перевезення».

О. Каленков переконаний, що в Україні тариф на транспортування газу вже вищий, ніж тариф на газ у РФ. «У цьому році УЗ запланувала інвестувати 27 млрд грн, але вже зараз, до підвищення тарифів, компанія може освоювати 13 млрд грн. Покажіть свою ефективність, і тоді ми погодимося на індексацію», – резюмував він.

Аграрії ж запропонували, аби повернути довіру до перевізника, треба включити до його наглядової ради представників ключових галузей. Вагони ж для своїх вантажів готові будувати самостійно, за умови надання 30 % знижки на тариф.

Крім того, президент Української зернової асоціації В. Клименко нагадав про специфіку роботи сектору і наголосив, що підвищення тарифів до 1 липня є для представників галузі неприйнятним.

Питання ж підвищення вартості нестандартного приєднання до енергомереж стосується будь-якого бізнесу, заявив голова Української асоціації відновлювальної енергетики, керівник сектору «Енергетика» офісу ефективного регулювання О. Оржель: «Доступ до інфраструктури, що була створена ще за радянських часів, має бути інвестиційною перевагою України. Фактично ж неадекватне рішення регулятора призводить до зупинки реформи енергетичної галузі» **(Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2017. – 14.02).**

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Звернення Президента з нагоди Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав

Дорогі співвітчизники!

Сьогодні ми вшановуємо воїнів, які брали участь у локальних військових конфліктах, що спалахували на території інших держав.

Вони з честю виконали тоді свій обов'язок, продемонстрували вірність присязі, мужність та героїзм.

Лише через горнило афганської війни пройшло близько 160 000 українців.

На жаль, багато з них полягли на полі бою, і сьогодні ми вклоняємося перед їх світлою пам'яттю.

Покоління, обпалене полум'ям збройних конфліктів, стало активним учасником розбудови Української держави. Воїни-афганці сказали своє вагоме слово під час Революції гідності, їхній бойовий досвід і тепер є запорукою багатьох перемог у боротьбі з російським агресором за незалежність і територіальну цілісність України.

Від імені українського народу щиро дякую ветеранам локальних конфліктів за мужність у нинішній обороні рідної землі, за допомогу нашим Збройним силам, за досвід, що передаєте молодому поколінню захисників України, за самовіддану працю задля величного майбутнього держави.

Бажаю вам миру, міцного здоров'я, успіхів та добробуту. Слава Україні!

Петро Порошенко

(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2017. – 15.02).

Президент П. Порошенко привітав Г. Бердимухамедова з переобранням на посаду президента Туркменістану.

Сторони обговорили шляхи активізації політичного діалогу між двома

країнами. Ішлося, зокрема, про організацію офіційного візиту туркменського лідера в Україну в цьому році.

Окрема увага була приділена активізації економічної складової двосторонньої співпраці. Співрозмовники досягли домовленості про проведення чергового засідання Спільної міжурядової українсько-туркменської комісії з економічного та культурно-гуманітарного співробітництва вже найближчим часом.

П. Порошенко та Г. Бердимухамедов обговорили також питання залучення українських компаній до реалізації інфраструктурних проєктів у Туркменістані.

Сторони також наголосили на важливості відновлення прямого авіасполучення між Києвом і Ашгабатом.

Президент Туркменістану подякував главі Української держави за вагомий особистий внесок у розвиток українсько-туркменських відносин (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>)* – 2017. – 14.02).

Глава уряду зустрівся з воїнами-афганцями з нагоди Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав.

Глава уряду подякував воїнам-інтернаціоналістам за «мужність, витримку та мудрість», наголосивши, що воїни-афганці відіграли значну роль у Революції гідності та бойових діях проти російської агресії на Донбасі, під час яких вони стали на захист територіальної цілісності та суверенітету України.

«Воїни-афганці-інтернаціоналісти пройшли нелегкий шлях 80-х років і сьогодні захищають Батьківщину вже на кордонах нашої держави, на лінії розмежування, на лінії зіткнення з ворогом. Хотів би у вашій особі подякувати тисячам нашим хлопців та виказати величезну шану. Ми високо цінуємо кожного з вас, – підкреслив глава уряду. – Хочу сьогодні усім нам побажати миру на нашій прекрасній українській землі. Цей шлях дуже важкий, але я переконаний у тому, що ми досягнемо миру, тому що правда і Бог на нашій стороні».

Учасники зустрічі обговорили актуальні питання соціального забезпечення воїнів, зокрема щодо законодавчих питань їхнього статусу, закупівлі автомобілів, поновлення пільг членам сімей загиблих учасників бойових дій на території інших держав, виплати одноразової грошової допомоги у зв'язку із встановленням інвалідності, фізичної та психологічної реабілітації, забезпечення протезування та житлом.

Що стосується питання забезпечення житлом, В. Гройсман доручив міністру соціальної політики А. Реві проаналізувати питання можливості виділення житла для тих воїнів-афганців, що беруть участь у бойових діях на Донбасі та перебувають на квартирному обліку. «У поставлених завданнях разом з міністерством ми будемо рухатися до вирішення тих проблем, які сьогодні турбують воїнів», – запевнив глава уряду.

З нагоди Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав «як символ поваги» Прем'єр-міністр вручив воїнам почесні грамоти Кабінету Міністрів України.

У зустрічі взяли участь віце-прем'єр-міністр України П. Розенко, міністр соціальної політики А. Рева, в. о. міністра охорони здоров'я України У. Супрун,

голова Всеукраїнської асоціації ветеранів Афганістану та АТО, народний депутат України, радник Президента України С. Куніцин (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2017. – 15.02).

Прем'єр-міністр звернувся до РНБО щодо вжиття усіх необхідних заходів, щоб розв'язати проблему блокування постачання вугілля з тимчасово непідконтрольних територій.

Прем'єр-міністр України В. Гройсман звернувся до РНБО із закликом детально розглянути вплив блокування постачання вугілля з тимчасово непідконтрольних територій на життя українських громадян і вжити усі необхідні заходи, щоб вирішити це питання. Про це глава уряду заявив, відкриваючи у середу, 15 лютого, позачергове засідання уряду для прийняття рішення щодо запровадження надзвичайних заходів в енергетичній системі країни.

«Я звернувся в РНБО з проханням детально розглянути всі аспекти і вплив цього блокування на життя українських громадян і відповідним чином вжити усі необхідні заходи усіх необхідних служб для того, щоб ця проблема була знята з порядку денного», – повідомив В. Гройсман.

Прем'єр-міністр зазначив, що компетенція уряду полягає у підтримці господарської частини питання забезпечення електропостачання. Передбачені урядом заходи дадуть можливість мінімізувати негативний вплив від блокування постачання вугілля, зазначив він.

Оскільки блокування постачання вугілля відбувається на території, на якій проводиться антитерористична операція, це питання виходить поза межі компетенції уряду. «Це питання Ради національної безпеки і оборони України та інших силових відомств, бо тут є питання національної безпеки, – зауважив глава уряду. – Коли разом економічна частина і правоохоронна система відреагує, переконаний у тому, що зможемо досягти успіху».

В. Гройсман також наголосив: «Сьогодні треба дати відповідь, яким чином буде побудований контроль на лінії розмежування, щоб у нас не виникало проблем з незаконним переміщенням товарів. Це питання № 1».

Він зауважив, що сьогодні відбувається блокування лише на трьох переходах, тоді як переміщення контрабанди може відбуватися і транспортними засобами. «Блокадою щось добитися неможливо. Можливо вдарити по економіці України, українських громадянах, які будуть потерпати без тепла і світла, але не по контрабанді, – підкреслив В. Гройсман. – Це не системне рішення, і я переконаний у тому, що це рішення проти Української держави» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>)*. – 2017. – 15.02).

Уряд вживає усі необхідні заходи, щоб не допустити або мінімізувати будь-які відключення електроенергії. Про це заявив Прем'єр-міністр України В. Гройсман під час позачергового засідання уряду у середу, 15 лютого, щодо запровадження надзвичайних заходів в енергетичній системі країни.

«Відключення [електроенергії] будуть відбуватися лише у крайніх випадках, і то ми будемо заздалегідь про це інформувати, зараз так питання не стоїть. Зараз ми на максимум довантажимо усе, що можливо довантажити, що є

не здорово, тому що на максимумі довго працювати неможливо. Але ми будемо вживати усі необхідні заходи», – підкреслив В. Гройсман після прийняття урядом Розпорядження «Про вжиття тимчасових надзвичайних заходів на ринку електричної енергії».

Уряд вводить ці надзвичайні тимчасові заходи для того, щоб не допустити або мінімізувати будь-які відключення, наголосив Прем'єр-міністр.

«Ми будемо все робити для того, і зараз вводимо ці заходи, щоб не допустити або мінімізувати будь-які відключення. Хотів би, щоб мене зрозуміли усі українські громадяни. Ми будемо управляти системою таким чином, щоб мінімізувати будь-які негативні наслідки для українських громадян», – наголосив він (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 15.02*).

Глава уряду України наголосив, що блокування постачання вугілля спричинить зупинку металургійних підприємств країни. Інакше, як підрив економіки, це назвати неможливо.

Блокування постачання вугілля з тимчасово непідконтрольних територій спричинить зупинку металургійних підприємств. Це підриває економіку країни та економічне зростання, що необхідне для збільшення соціальних виплат і здійснення необхідних країні реформ. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України В. Гройсман під час позачергового засідання уряду в середу, 15 лютого, щодо запровадження надзвичайних заходів в енергетичній системі країни.

«Блокада [постачання вугілля], я говорю зараз тільки про все те, що має бути застосоване для виробництва в металургійному комплексі, спричинить зупинку металургійних підприємств країни», – наголосив Прем'єр-міністр. Він зауважив, що у металургійному комплексі працює 300 тис. людей.

Усе те, що Україна продає за кордон, становить 20 % валютної виручки держави, зазначив глава уряду.

Глава уряду повідомив, що у IV кварталі 2016 р. зростання національної економіки сягнуло 4,7 % ВВП. Такий показник свідчить, що у 2017 р. економічне зростання триватиме. «Це означає, що у 2017 р. ми будемо мати надзвичайно добрі новини щодо економічного зростання – це робочі місця, заробітні плати українцям, наповнення бюджету, виплати пенсій, фінансування бюджетної сфери, у тому числі фінансування реформ, які необхідно зробити у нашій країні, – зазначив він. – Можливо, комусь хочеться, щоб зростання економіки було зупинено. А мені такий сценарій не підходить. Для мене важливо, як і для моїх колег, щоб ми забезпечили стрімке зростання. І ті новини, які ми отримали за результатами IV кварталу, вселяють впевненість у те, що ми зможемо досягти збільшення усіх соціальних стандартів вже у 2017 р.» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 15.02*).

У IV кварталі 2016 р. зростання економіки України сягнуло 4,7 % ВВП. Про це повідомив Прем'єр-міністр України В. Гройсман, презентуючи Звіт про хід і результати виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України у 2016 році під час засідання уряду.

«У IV кварталі 2016 р. ми мали економічне зростання 4,7 % ВВП. Це означає, що українська економіка почала вставати з колін і у перспективі, ми

будемо мати можливість у тому числі на підвищення усіх необхідних соціальних стандартів», – підкреслив В. Гройсман.

У 2016 р. вдалося забезпечити з другого півріччя зростання економіки, яке дорівнювало 2,2 % відносно минулого року.

«Наші зусилля будуть спрямовані на те, щоб підтримати це економічне зростання, пришвидшити і, найголовніше, забезпечити його сталість. Ми хочемо, щоб це було не одноразове зростання – IV кварталу або 2017 р., а й 2018 і 2019 рр. були роками економічного зростання. Економічне зростання дає нам наповнення державного бюджету і перенаправлення цих коштів на підвищення якості життя людей», – наголосив глава уряду (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 14.02).

Дерегуляція нафтогазового ринку в Україні, створення Фонду енергоефективності та запровадження програм щодо енергоощадження сприятиме зменшенню споживання енергоресурсів і підвищенню якості надання житлово-комунальних послуг у країні. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України В. Гройсман в ефірі телеканалу ICTV.

«Наш пріоритет – зменшення споживання енергоресурсів при підвищенні якості надання послуг, зокрема тепло- і водопостачання», – підкреслив він, говорячи про заходи, які вживає уряд у напрямі енергоефективності та енергозбереження.

Уряд встановив єдину ринкову ціну на газ і дав можливість людям захистити себе через механізм адресних субсидій, нагадав Прем'єр-міністр.

На сьогодні 6,7 млн домогосподарств в Україні отримали соціальний захист щодо оплати житлово-комунальних послуг: «Для кожної людини, яка потребує підтримки, держава адресно виділила цільові кошти».

Після цих рішень щодо дерегуляції нафтогазового ринку НАК «Нафтогаз України» вперше отримав дохід 21 млрд грн. «Раніше ці кошти ходили по кишеням тих, хто працював навколо нафтогазових схем», – наголосив В. Гройсман. Також раніше щороку не менше 100 млрд грн з Державного бюджету виділялося на пряму підтримку «Нафтогазу». Ці кошти теж «розходилися по кишеням», а компанія залишалася збитковою, зауважив він.

Доходи підприємства у 21 млрд грн отримані завдяки тому, що заможні громадяни платять повну ціну за житлово-комунальні послуги, зазначив В. Гройсман. «Хто має невеликі доходи, – захищені, а ті, хто має високі доходи, платять повну справедливую ціну за газ. Це означає, що ми починаємо вирівнювати ситуацію», – пояснив глава уряду.

Говорячи про заходи з енергоефективності, він також навів приклад запровадженої програми «Теплі кредити», якою сьогодні користуються близько 118 тис. домогосподарств у країні. «Кожен проект, який ми робимо, а це мільярди і мільярди гривень, ми інвестуємо в реконструкцію, модернізацію нових поліклінік, лікарень, садочків в Україні», – наголосив глава уряду. Кожен такий новий об'єкт створюється з урахування вимог енергоефективності.

Також уряд створює Фонд енергоефективності в Україні. Прем'єр-міністр зауважив, що під час робочого візиту до Брюсселю 9–10 лютого мав зустріч із віце-президентом Європейської комісії з питань Енергетичного союзу М. Шефчовічем, який підтвердив готовність Європейського Союзу після

створення Фонду енергоефективності направити 100 млн євро – 3 млрд грн – на підсилення заходів з енергоефективності в Україні (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 14.02).

Ціни на житлово-комунальні послуги затверджуються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг за поданням місцевих органів влади. Про це зазначив Прем'єр-міністр України В. Гройсман під час засідання уряду.

«Тарифи на тепло, на гарячу воду уряд України не встановлює. Подання на це здійснюється місцевими органами влади і затверджується незалежним регулятором, який не має стосунку до системи уряду. Але подання робить не незалежна комісія, а кожна міська рада кожного міста в Україні, де виробляється тепло. Вони роблять свої розрахунки, несуть комісії, кажуть: перевірте, – наголосив Прем'єр-міністр. – За структуру формування витрат на тепло, воду, гарячу воду в Україні впливають місцеві органи з затвердженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Уряд встановив єдину ринкову ціну на газ, що є граничною. Ціни можуть бути меншими, якщо буде відповідна пропозиція всередині країни, наголосив В. Гройсман.

Встановлення єдиної ціни на газ у країні поклато край спекуляціям, корупції і відкатам під час продажу газу в Україні. Ця система є прозорою та працює у всіх європейських країнах, зауважив глава уряду. «Раніше на цьому заробляли гроші в кишені, а “Нафтогаз” був збитковою компанією, яка постійно отримувала сотні мільярдів коштів українських громадян до кишень “Нафтогазу”», – зауважив В. Гройсман (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 15.02).

14 лютого у Вашингтоні у Посольстві України в США за участі міністра закордонних справ України П. Клімкіна відбулося відкриття VIII Українсько-американського безпекового діалогу.

Міністр закордонних справ П. Клімкін подякував Українському конгресовому комітету Америки, Центру американсько-українських відносин та Американській раді з питань зовнішньої політики за організацію заходу, який покликаний поживити фахову дискусію щодо України у США. Міністр також подякував Конгресу США за незмінну двопартійну підтримку, а також усій українській громаді США за важливу допомогу Україні.

Посол України в США В. Чалий привітав гостей заходу із 25 річницею українсько-американських дипломатичних відносин, яка відзначається цього року, та наголосив на необхідності подальшої незмінної підтримки України з боку США.

Президент УККА А. Футей презентував колишньому командувачу Вищого штабу союзних держав Європи генералу У. Кларку, а також американському науковцю Ф. Карберу нагороди «Друзі України». Виступаючи генерал У. Кларк відзначив мужність українського народу, який бореться проти агресії, та роль, яку Україна відіграє для міжнародної безпеки. Ф. Карбер присвятив нагороду

молодим українським захисникам.

Посол України В. Чалий також презентував У. Кларку та Ф. Карберу ювілейні годинники, спеціально виготовлені до 25 річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною і США (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 15.02*).

Представники адміністрації Державної прикордонної служби України взяли участь у Міжнародному круглому столі «Україна – НАТО: невійськова співпраця як спільна відповідь гібридним загрозам». Захід організований представництвом Фонду К. Аденауера в Україні спільно з представництвом НАТО в Україні, Українським незалежним центром політичних досліджень і Центром глобалістики «Стратегія-XXI» та за безпосередньої підтримки офісу віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

Метою круглого столу було обговорення можливостей невійськової співпраці у форматі «Україна – НАТО» заради спільної безпеки та спільної протидії гібридним загрозам. Адже гібридний характер агресії Російської Федерації проти України довів, що військова сила не відіграє виключно вирішальної ролі.

Учасники круглого столу були одностайні, що протидія російській агресії має бути комплексною із широким спектром застосування невійськових засобів – дипломатичних, інформаційних, економічних, суспільно-державних, енергетичних, кібернетичних, психологічних тощо.

Під час дискусії були обговорені шляхи розширення невійськових напрямів співробітництва Україна – НАТО, євроатлантичної інтеграції, спільної протидії гібридним загрозам. Учасники міжнародного заходу погодилися, що співпраця з Альянсом у невійськових сферах створює додаткові можливості для опрацювання та застосування самостійних і спільних механізмів протидії сучасним гібридним викликам і загрозам.

Як повідомив голова представництва НАТО в Україні А. Вінніков, пакет невійськової допомоги Альянсу Україні включає 40 напрямів і заходів, зокрема в галузі безпеки та оборони. Серед нещодавно впроваджених – програма НАТО «Наука для миру та безпеки». Крім того, союзники мають намір запровадити і нові напрями, зокрема створення платформи для обміну інформацією про методи гібридної війни, проведення досліджень, обміну знаннями. За словами А. Віннікова, знання, отримані Україною за останні три роки, є цінними.

Варто зазначити, що Державна прикордонна служба України працює над імплементацією нового проекту в рамках співпраці з програмою «Наука для миру та безпеки», направленою на підвищення потенціалу прикордонного відомства України щодо захисту державних кордонів, протидії загрозам безпеки шляхом підтримки інституційного розвитку підрозділу внутрішньої безпеки відповідно до стандартів НАТО та боротьби з корупцією.

За результатами міжнародного круглого столу організатори опрацюють конкретні пропозиції та рекомендації, які будуть передані керівництву України та Альянсу, сектору безпеки й оборони України, а також поширені серед українського суспільства (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 15.02*).

На стратегічній сесії щодо секторальної децентралізації у сфері «місцеві бюджети» визначено матрицю реформи, операційні цілі та завдання на 2017 р. Сесію ініційовано Мінрегіоном спільно з Мінфіном, Мінкультури, МОН, МОЗ, представниками проектного офісу секторальної децентралізації та Проекту EDGE.

Презентовано модель управління процесами реформи децентралізації в секторі «місцеві бюджети». Модель орієнтована на досягнення результату в умовах стратегічного планування та моніторингу виконання завдань.

«У рамках планування завдань сформовано пропозиції щодо впровадження фінансової, бюджетної децентралізації, з урахуванням особливостей реформи секторів освіти, культури, охорони здоров'я», – ідеться у повідомленні.

Нагадаємо, раніше віце-прем'єр-міністр, міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Г. Зубко наголошував, що основне завдання децентралізації у 2017 р. – секторальне просування реформи в освіті, медицині, культурі, системі надання адмінпослуг, земельних відносинах, дорожній інфраструктурі, сфері планування територій.

Також раніше вже відбулися стратегічні сесії щодо напрацювання пропозицій до плану дій уряду на 2017 р. з реформи децентралізації та визначення пріоритетів у будівельній галузі, а також галузі культури (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 15.02*).

Питання ліцензування, встановлення та формування тарифів на виробництво теплової енергії на установках з використанням нетрадиційних або поновних джерел енергії потребує нормативного врегулювання. Перед Мінрегіоном стоїть одне з важливих завдань – сприяння заміщенню природного газу альтернативними видами палива та джерелами енергії. Про це сказав заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Е. Кругляк під час робочої наради.

Наразі Мінрегіон працює над питанням формування і встановлення тарифів на виробництво теплової енергії на установках з використанням нетрадиційних або поновних джерел енергії.

Заступник міністра наголосив на необхідності встановлення та формування справедливих тарифів у галузі тепlopостачання. «Міністерство розробило проект постанови Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з централізованого опалення і постачання гарячої води, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 р. № 869 “Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги”», – додав Е. Кругляк. За його словами, питання запровадження економічних механізмів стимулювання виробництва теплової енергії на установках з використанням нетрадиційних або поновних джерел енергії вирішить законопроект «Про внесення змін до Закону України “Про тепlopостачання” щодо стимулювання виробництва теплової енергії з альтернативних джерел енергії» (від 30.03.2016 р., реєстр. № 4334) (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2017. – 14.02*).

ПОЛІТИКА

Бывший представитель Украины в трехсторонней контактной группе Р. Бессмертный считает, что специальная мониторинговая миссия ОБСЕ не в состоянии справиться с безопасностью в Европе.

«Очевидно, что ОБСЕ не справляется с вопросом безопасности на европейском континенте. И здесь очень важен диалог Украины с австрийским председательством и определенные инициативы по тому, какие нужны изменения в системе безопасности ОБСЕ для того, чтобы организация была действенной», – рассказал Р. Бессмертный.

Он считает, что это важно, поскольку после определенных политических событий «нормандская четверка» имеет проблемы.

«Я говорю о полной импотентности ОБСЕ как структуры, которая должна отвечать за безопасность на европейском континенте», – заявил он (*Слово і діло* (<https://ru.slovoidilo.ua>). – 2017. – 15.02).

«Минск-2» оказался лишь «дорожной картой» для реализации собственных целей каждой из заинтересованных сторон, считает политический эксперт А. Радчук.

«Ни один из 13 пунктов “Минска” не выполнен за два года. Более того, сами пункты соглашения прописаны таким образом, что не имеют единственно согласованной трактовки», – констатирует он.

На сегодняшний день ситуация такова, что Украина настаивает на безальтернативности «Минска», акцентируя на том, что ответственность за эскалацию и нарушения договоренностей несет РФ. В Кремле же обвиняют украинскую сторону, но от минского формата не отказываются.

Однако здесь, отметил эксперт, в борьбу включилась пропагандистская машина Кремля, которая все чаще сообщает, что «европейская дипломатия оказалась неспособной урегулировать конфликт мирным путем» и международное сообщество должно найти в себе мужество «мыслить новыми категориями», чтобы наконец реализовать мирный процесс на Донбассе.

В реальности, это видение РФ – не более чем новый план Кремля по нахождению пути для возвращения оккупированной части Донбасса на полное содержание и восстановление силами Украины и в то же время отвлечение мира от оккупированного Крыма.

В то же время Украина апеллирует, что «Минск» помогает удерживать санкции против РФ. «Да, относительное единство на счет санкций против РФ пока есть. Но тезис о “политике умиротворения” звучит часто, и стоит хоть одной из стран ЕС изменить точку зрения, за ней могут “посыпаться” и остальные европейские государства. А без санкций США, где пока нет четкой позиции по Украине, ограничения со стороны ЕС вообще потеряют всяческий смысл», – объясняет эксперт.

Поэтому, на его взгляд, судьба будущего пересмотра «Минска», а подобный сценарий возможен уже в течение нынешнего года, будет решаться именно в Вашингтоне.

«Возможности “Минска-2” исчерпаны. Альтернатива: либо продолжать войну, либо пойти на уступки и выполнять “Минск”. Оба варианта – угроза

национальной безопасности Украины. Третий вариант – поиск компромиссов в новом расширенном формате, но здесь не обойтись без США. Шансы на такой сценарий минимальны», – резюмировал А. Радчук (*Слово і діло* (<https://ru.slovoidilo.ua>). – 2017. – 15.02).

Конфликт на Донбассе действительно отчасти идет по ускоренному приднестровскому сценарию, но формат «5+2» для решения конфликта в Украине не подходит, считает глава Единого координационного центра «Донбасс» О. Саакян, анализируя заявление о том, что Украина будет участвовать в формате «5+2» по приднестровскому конфликту.

Украине сегодня важно говорить об изменении нормандского формата, возможно, об усилении его новыми игроками, подчеркивает эксперт.

«Во-вторых, стоит пересмотреть повестку дня, которую мы задаем в этих форматах. Украина до сих пор не выработала политику по деокупации территорий, не поменяла собственную призму, через которую мы позиционируем российско-украинский конфликт. Мы говорим о себе как о жертве, которую нужно защищать. Конечно, это так. Но гораздо правильнее позиционировать себя не как проблему, а как часть решения, – объясняет политолог. – Следует акцентировать, что не ОБСЕ плохо работает, а система ОБСЕ не соответствует сегодняшним реалиям. И это проблема всего европейского пространства».

По его убеждению, если у нас нет собственной политики относительно оккупированных территорий, сформированной повестки, то каким бы ни был формат, результат вряд ли будет выгодным для нас (*Слово і діло* (<https://ru.slovoidilo.ua>). – 2017. – 15.02).

Телефонный разговор между президентом США Д. Трампом и Президентом Украины П. Порошенко может иметь разные последствия. В первую очередь это зависит не только от того, какую позицию займет П. Порошенко, а и от того, о чем договорится президент РФ В. Путин с Д. Трампом, считает политолог К. Молчанов (http://ru.golos.ua/politika/ukraina_doljna_operativno_ozvuchit_belomu_domu_svoi_initsiativyi_po_donbassu_polit).

«Мнение Украины здесь вторично. Но для того чтобы как-то улучшить свою позицию, украинскому руководству стоит не только вести бесперспективную демагогию на тему того, что минские соглашения безальтернативны. Для того чтобы интересы Украины учитывались, нужно проявлять хоть какие-то инициативы. Когда люди предлагали формулу Штайнмайера и так называемые “дорожные карты”, от Президента П. Порошенко и Премьер-министра Украины В. Гройсмана никаких инициатив не исходило», – заявил К. Молчанов.

По мнению эксперта, украинская сторона должна успеть предложить свои инициативы по урегулированию конфликта на Донбассе в течение двух ближайших месяцев.

«Трамп это человек дела. Если его заинтересует Украина, к примеру, крупные инфраструктурные проекты на Донбассе, то самое главное не потерять

ети два місяця, на протязі яких повинна сформуватися команда в Білому домі, яка буде відповідати за ситуацію на сході України. Тому для України зараз дуже важливо не втратити цю можливість», – повідомив експерт (*ГолосUA* (<http://ru.golos.ua>). – 2017. – 15.02).

Лідер «Народного фронту» А. Яценюк привітав висловлену речником Білого дому позицію президента США Д. Трампа стосовно припинення Росією насильства в Україні та повернення Криму.

«Це – важливий крок нової американської адміністрації, який відображає послідовну підтримку суверенітету та територіальної цілісності України», – написав політик на своїй сторінці у Facebook.

Ця позиція, наголосив лідер «Народного фронту», додає необхідної та очікуваної ясності щодо підходів глави Сполучених Штатів Америки у справі стримування російської агресії і мирного врегулювання. «Це – принциповий сигнал світовому співтовариству для консолідації сил на захист міжнародного права і цивілізованого світоустрою», – зазначив А. Яценюк (*Главком* (<http://glavcom.ua>). – 2017. – 15.02).

Лідер Громадського руху «Український вибір – Право народу» В. Медведчук розповів, чого очікує від чергової зустрічі гуманітарної підгрупи в Мінську.

«На попередньому засіданні гуманітарної підгрупи, що відбулося 1 лютого, ми затвердили “дорожню карту” щодо звільнення утримуваних осіб. Ідеться про “великий обмін”, – зазначив В. Медведчук. – Маючи затверджену “дорожню карту”, ... ми повинні обговорити і затвердити механізм її реалізації. Це зробить реальним звільнення людей».

Він також додав, що, за останніми уточненими даними, Україна розшукує на територіях, підконтрольних ОРДО і ОРЛО, 113 осіб, встановлено місцезнаходження 59 з них.

Раніше В. Медведчук підтвердив існування «секретного плану», реалізація якого повинна привести до звільнення близько 50 утримуваних осіб (*УНН* (<http://www.unn.com.ua>). – 2017. – 14.02).

Заява міністра закордонних справ РФ С. Лаврова щодо децентралізації в Україні – публічна підтримка програми Опозиційного блоку, яка передбачає укладання договорів між областями і центральним урядом, заявив віцепрем'єр-міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Г. Зубко.

«На сьогодні – це не просто заява, це підтримка дій Опоблоку, який заявив, що в програмі партії підтримуватиметься заключення угод між обласними центрами, областями і центральним урядом. Це означає тільки одне – це заклик до сепаратизму... Я думаю, що Лавров зробив ведмежу послугу своїм прихильникам в Україні», – заявив Г. Зубко (*УНН* (<http://www.unn.com.ua>). – 2017. – 14.02).

Международное положение Украины в текущем году резко ухудшится из-за утраты поддержки ЕС и США в конфликте с Россией. Об этом говорится в ежегодном докладе Мюнхенской международной конференции по безопасности.

Хотя до полного выполнения минских соглашений, похоже, еще далеко, все больше политиков начинают размышлять о пересмотре санкций ЕС, которые непосредственно связаны с этими соглашениями, подчеркивают авторы документа.

«Для украинцев 2017 г. с наступающими выборами в крупнейших европейских странах и новой администрацией США будет критическим. Несмотря на снижение внимания международного сообщества, вооруженный конфликт на Востоке Украины далек от замораживания», – отмечается в докладе (*Минпром (<http://www.minprom.com.ua>). – 2017. – 14.02*).

Блокада на Донбасі призведе до фінансових збитків, зростання безробіття, зниження ефективності роботи пошкоджених теплостанцій, ідеться у звіті управління ООН з координації гуманітарних питань в Україні.

«Блокада залізниці ветеранами, що досі триває з боку ПУТ від лінії розмежування, викликає зростаюче занепокоєння, тому що це може поглибити вже існуючу уразливість, спричинити гуманітарні наслідки та соціальну напруженість. Фінансові збитки, зростання безробіття, зниження ефективності роботи пошкоджених теплостанцій є одними з можливих наслідків блокади», – ідеться в повідомленні (*УНН (<http://www.unn.com.ua>). – 2017. – 14.02*).

Блокада железнодорожных путей, по которым для тепловых электростанций Украины перевозится уголь с неподконтрольных территорий, выгодна олигарху И. Коломойскому, считает директор Института экономики и прогнозирования Национальной академии наук Украины В. Геец.

Он напомнил, в целях энергобезопасности большая часть украинских ТЭС и ТЭЦ в 2003 г. была частично переоборудована под эксплуатацию с использованием мазута и угля. Сегодня до 90 % мазута в Украине производит Кременчугский нефтеперерабатывающий завод, принадлежащий И. Коломойскому.

«Ранее главный объем мазута шел на экспорт, это было очень затратно для “Укрнафты”. Гораздо выгоднее продавать его на внутреннем рынке, однако спроса особого не было. Прикрываясь яркими патриотическими лозунгами, добробаты играют на руку Коломойскому, а именно: блокадой и полными отказом от угля они открывают для него монополию в энергетическом секторе», – пояснил В. Геец.

Также он отметил, что в случае перехода ТЭС и ТЭЦ с угля на мазут стоимость электроэнергии для украинцев значительно возрастет.

Кроме того, если Украина откажется от угля с Донбасса и импорта из ЮАР через Роттердам, то производимых объемов мазута для обеспечения

энергетических нужд страны на сегодняшний день все равно будет недостаточно, предупредил эксперт (*Минпром (<http://www.minprom.com.ua>). – 2017. – 14.02*).

Авдеевский коксохимический завод может в любой момент остановиться из-за действий так называемых «активистов», блокирующих железнодорожное сообщение с неподконтрольными районами Донецкой и Луганской областей, сообщил генеральный директор предприятия М. Магомедов.

Сегодня электроснабжение АКХЗ, обеспечивающего город теплом, осуществляется с Зуевской ТЭС, которая расположена на неподконтрольной территории, но зарегистрирована в Украине.

Эта электростанция может использовать только уголь марки Г, добытый в шахтах Павлограда и Доброполя, то есть необходима его доставка по железной дороге через линию разграничения, пояснил М. Магомедов. «Но, как вы знаете, железная дорога заблокирована активистами, и они фактически наносят Авдеевке удар в спину», – подчеркнул гендиректор АКХЗ.

Прекращение поставок угля на Зуевскую ТЭС означает ее остановку, город и окрестности останутся без электро- и теплоэнергии, дальше последует резкое снижение производства на АКХЗ, где заняты 4 тыс. сотрудников, потом под удар попадет ММК им. Ильича – это еще 18 тыс. украинцев, уточнил М. Магомедов (*Минпром (<http://www.minprom.com.ua>). – 2017. – 14.02*).

Война на Донбассе продолжается потому, что она выгодна украинскому правительству и олигархам. Такого мнения придерживаются 65,5 % опрошенных Киевским международным институтом социологии.

Несогласие с этим утверждением выразили 15,9 %. Кроме того, 70,7 % считают, что война в Донбассе продолжается потому, что Россия не прекращает военное вмешательство в конфликт. Не согласны с этим 15,8 %.

С утверждением, что Россия и «ЛНР/ДНР» целенаправленно срывают перемирие и минский процесс, согласны 66,4 % украинцев, 15,5 % так не считают. Украинское правительство в этом обвиняют 38,8 %. Не согласны с тем, что минский процесс срывает официальный Киев, 39,6 % опрошенных.

С утверждением, что зимой 2014 г. в Киеве состоялся незаконный вооруженный переворот, согласны 34,3 %, не согласны 48,3 % опрошенных. «Народной революцией» произошедшее считают 56,4 %, не согласны с этим 28,3 %. Опрос был проведен с 3 по 12 декабря 2016 г., было опрошено 2 тыс. 040 респондентов в 110 населенных пунктах Украины (*Минпром (<http://www.minprom.com.ua>). – 2017. – 14.02*).

ЕКОНОМІКА

Активы Нацбанка увеличились с 849,2 млрд грн в 2015 г. до 940,6 млрд грн в 2016 г. Об этом сообщается на сайте регулятора.

Нацбанк объясняет рост активов увеличением международных резервов (за

2016 г. на 2,2 млрд грн – до 15,5 млрд грн).

В то же время активы в гривне в балансе НБУ за отчетный период уменьшились на 38,4 млрд грн (на 8 %) и составили 439 млрд грн.

Объем ценных бумаг в портфеле Нацбанка уменьшился за 2016 г. на 10,1 млрд грн.

Сократился также объем задолженности банков перед НБУ: заемщики вернули регулятору кредитов рефинансирования на 31,7 млрд грн в 2016 г.

В то же время объем обязательств Национального банка увеличился лишь на 19,6 млрд грн – до 746 млрд грн.

Объем депозитных сертификатов, эмитированных Национальным банком, уменьшился с начала года на 21,7 млрд грн – до 68,2 млрд грн на конец 2016 г.

«Такой объем ликвидности банков, вложенной в депозитные сертификаты НБУ, свидетельствует, что банки имеют избыточные ресурсы, которые могут направить на кредитование экономики, поскольку доходность депозитных сертификатов меньше стоимости кредитов», – говорится в сообщении.

Собственный капитал Нацбанка возрос за 2016 год на 71,7 млрд грн – до 194,6 млрд грн, в основном за счет прибыли (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/02/15/26224018>). – 2015. – 15.02).

Згідно зі звітністю НБУ, на 1 січня обсяг його зобов'язань перед МВФ становив 243,3 млрд грн (за офіційним курсом НБУ на вказану дату – це 8,95 млрд дол) (<http://finbalance.com.ua/news/Borh-NBU-pered-MVF--9-mlrd>).

За підсумками 2016 р. обсяг коштів і депозитів в іноземній валюті, банківських металів у НБУ зменшився до 50,96 млрд грн (1,87 млрд дол) з 129,1 млрд грн (5,38 млрд дол) на 1 січня 2016 р. Водночас портфель цінних паперів нерезидентів збільшився до 275,3 млрд грн (10,1 млрд дол) з 171,6 млрд грн (7,15 млрд дол).

Обсяг монетарного золота зріс до 24,35 млрд грн (895,5 млн дол) з 19,58 млрд грн (815,8 млн дол), СПЗ (спеціальних прав запозичень) – до 73,55 млрд грн (2,7 млрд дол) з 212 млн грн (8,8 млн дол).

Власний капітал НБУ зріс до 194,6 млрд грн з 122,8 млрд грн (*Finbalance* (<http://finbalance.com.ua/news/Borh-NBU-pered-MVF--9-mlrd>). – 2017. – 15.02).

Глава Нацбанка В. Гонтарева очікує отримання наступного транша від Міжнародного валютного фонду в кінці лютого або на початку березня. Об этом она рассказала в интервью Bloomberg.

«В течение нескольких дней Украина подпишет меморандум с фондом, что позволит получить следующий транш в размере 1 млрд долл., – отметила В. Гонтарева. – Транш может поступить в конце февраля или в начале марта».

По словам В. Гонтаревой, правительство ожидает четыре выплаты на общую сумму 5,5 млрд долл., чтобы к концу года увеличить резервы НБУ до 21,3 млрд долл. с 15,5 млрд долл. в январе (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/02/14/26196634>). – 2017. – 14.02).

13 февраля в Национальном банке Украины стартовало диагностическое обследование качества активов и достаточности капитала 37 небольших банков страны, в которых еще не состоялась эта процедура. Об этом рассказал представитель пресс-центра НБУ.

По словам заместителя главы НБУ Е. Рожковой, на протяжении прошлых двух лет состоялась проверка первых 60 банков Украины, в которых размер активов был значительно больше в сравнении с этими 37 финансовыми заведениями.

«На данное время мы имеем задание провести диагностику остальных банков Украины, размер активов которых составляет меньше 2 % от активов банковской системы. Проверка будет осуществляться в два этапа: до 1 июня и до 1 августа текущего года. Кроме того, на протяжении определенного времени результаты диагностики будут обсуждаться с представителями банка. При потребности также будут сформированы на их базе программы докапитализации», – отметила Е. Рожкова.

Как говорится в сообщении, из проверенных 60 банков 21 докапитализован, девять на сегодняшний день полностью выполнили утвержденные НБУ программы по докапитализации, а четыре («Платинум Банк», «Крещатик», «Фортуна-банк» и Фидобанк) признаны неплатежеспособными. Также на сегодняшний день 26 финучреждений выполняют определенные для них программы по капитализации (*Пресса Украины* (<http://uapress.info/ru/news/show/161717>). – 2017. – 13.02).

Фонд гарантирования подписал договоры с банками-агентами для осуществления выплат через Автоматизированную систему выплат. Об этом сообщает ФГВФЛ.

Правэкс-Банк, «Альфа-банк», Кредобанк, Укргазбанк, ПУМБ, ТАСкомбанк и банк «Південний» получили доступ к промышленному процессинговому центру Фонда гарантирования.

В фонде сообщили, что апробация Автоматизированной системы начнется на следующей неделе.

Автоматизированная система выплат создана, чтобы упростить процесс получения гарантированной суммы вкладчиками неплатежеспособных банков.

Теперь вкладчик сможет выбрать для получения средств отделения не одного банка, к которому фонд направил реестр, а выбирать среди всех банков-агентов, подключенных к системе (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/02/13/26190788>). – 2017. – 13.02).

В январе – сентябре 2016 г. уровень теневой экономики был 35 % от официального ВВП. Это на 5 п. п. меньше по сравнению с показателем соответствующего периода 2015 г. Об этом сообщается на сайте Минэкономразвития.

Детенизация – результат сохранения относительной макроэкономической стабильности (по итогам девяти месяцев 2016 г. рост реального ВВП – 1,3 %, инфляция за этот период – 6,4 против 41,4 % в соответствующем периоде

2015 г.). Также этому способствовало улучшение бизнес-климата, а также восстановление и формирование новых межотраслевых связей в экономике, постепенная легализация отношений на рынке труда вследствие снижения ЕСВ.

В то же время процесс детенизации сдерживается сохранением неблагоприятной внешнеэкономической конъюнктуры, внедрением РФ товарных и транзитных ограничений, сохранением финансовых рисков в условиях продолжающегося банкротства банков и недополучением кредитных денег от МВФ.

Уровень теневой экономики Украины в первой половине 2016 г. снизился до 38 с 41 % (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/02/15/26217250>). – 2017. – 15.02).

У 2016 р. экспорт послуг становив 9 млрд 631 млн дол. США, импорт – 5 млрд 304 млн дол. Такі дані оприлюднила Державна служба статистики, передає УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1644254-ukrayina-za-2016-rik-importuvala-na-4-menshe-poslug-nizh-za-poperedniy-rik-derzhstatistiki>).

Порівняно із 2015 р. експорт скоротився на 1,1% (на 105,2 млн дол.), импорт – на 4,0 % (на 218,3 млн дол.). Позитивне сальдо становило 4326,7 млн дол. (у 2015 р. позитивне – 4213,6 млн дол.).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 1,82 (у 2015 р. – 1,76).

Зазначається, що зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами із 216 країн світу (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1644254-ukrayina-za-2016-rik-importuvala-na-4-menshe-poslug-nizh-za-poperedniy-rik-derzhstatistiki>). – 2017. – 14.02).

Транзит газу з Росії у країни Євросоюзу через територію України йде нормально, незважаючи на ситуацію, що склалася в енергетичній сфері України. Про це сказав «РІА “Новості”» представник прес-служби Єврокомісії, передає УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1644287-tranzit-rosiyskogo-gazu-cherez-ukrayinu-yde-normalno-yek>).

«Потоки газу в ЄС нормальні», – відповів представник прес-служби на питання, чи не з’явилися у Єврокомісії побоювання за транзит російського газу в країни ЄС через ситуацію в енергетиці України.

За словами співрозмовника агентства, зустрічей представників Єврокомісії та України не передбачено (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1644287-tranzit-rosiyskogo-gazu-cherez-ukrayinu-yde-normalno-yek>). – 2017. – 14.02).

У Держбюджеті на 2017 рік для підтримки сталого розвитку регіонів України передбачено понад 9 млрд грн. Про це сказав перший заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В. Негода, передає УНН з посиланням на прес-службу Мінрегіону (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1644377-na-strategichno-vazhlivi-dlya-gromad-proekti-z-derzhbyudzhetu-vidilyat-9-mlrd-grn>).

«Мінрегіон наголошує, що при розподілі цих коштів у регіонах пріоритет

має надаватися тим стратегічним проектам, які забезпечують сталий розвиток громад, підвищують їхню конкурентоспроможність під час реформи місцевого самоврядування та децентралізації. Зокрема, це проекти щодо створення опорних шкіл, закладів охорони здоров'я, які відповідають моделі госпітальних округів, центрів надання сучасних адміністративних послуг та інші, реалізація яких забезпечить утворення нових робочих місць, економічний та соціальний розвиток територій», – зазначив В. Негода.

Він також повідомив, що, відповідно до змін до Бюджетного кодексу, у 2017 р. 30 % коштів ДФРР регіони мають спрямовувати на три напрями (по 10 % на кожен): на розвиток спортивної інфраструктури, енергоефективність державних і комунальних навчальних, а також медичних закладів.

Крім того, враховуючи зміни, які нині вносяться до постанови КМУ від 18.03.2015 р. № 196, передбачається, що 10 % коштів ДФРР будуть спрямовані на розбудову мережі сервісних центрів надання адміністративних послуг.

Відбір регіональних проектів і програм на 60 % коштів ДФРР проходить за вже установленим законодавством порядком.

При цьому інвестиційні програми і проекти, термін реалізації яких становить більше одного року і які, починаючи з 2015 р. фінансуються за рахунок коштів ДФРР, включаються до переліку інвестиційних програм і проектів поза конкурсом щороку до завершення реалізації (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1644377-na-strategichno-vazhlivi-dlya-gromad-proekti-z-derzhbyudzhetu-vidilyat-9-mlrd-grn>). – 2017. – 15.02).

В Украине стартовала программа ЕС, которая позволит Европейскому инвестиционному банку поддержать малые и средние предприятия в Украине (<http://news.eizvestia.com/news-finance/full/352-evropejskij-investicionnyj-bank-zapuskat-novuyu-sxemu-podderzhki-malogo-biznesa-v-ukraine>). Об этом сообщает Европейская служба внешних дел, информирует eizvestia.com.

Сообщается, что цель инициативы – укрепление экономического развития в целевых странах, с оказанием финансовой и технической поддержки малым и средним предприятиям (МСП).

Группа ЕИБ объединила усилия с Инвестиционным фондом соседства ЕС, чтобы предоставить полный пакет документов, разработанных для помощи компаниям в Украине, Молдове и Грузии.

Сообщается, что компании благодаря этому получают больше возможностей, связанных с выполнением соглашения о свободной торговле с ЕС, которое предусматривает постепенное снятие барьеров в торговле и приведение стандартов в соответствие с требованиями ЕС.

По данным Европейской службы внешних дел, вклад ЕС является частью более широкой инициативы Европейской комиссии EU4Business, которая объединяет программы, финансируемые ЕС, для поддержки развития малого и среднего бизнеса и улучшение бизнес-среды в регионе «Восточного партнерства».

«Частный сектор приводит к росту и новым возможностям для трудоустройства в Украине. Новая инициатива ЕС должна укрепить этот

сегмент национальной экономики», – сказал вице-президент Европейского инвестиционного банка В. Гудак на конференции, цель которой – информировать различные заинтересованные стороны в Украине относительно доступа к финансированию от банка ЕС (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com/news-finance/full/352-evropejskij-investicionnyj-bank-zapuskaet-novuyu-sxemu-podderzhki-malogo-biznesa-v-ukraine>)). – 2017. – 13.02).

Україна розпочинає роботу над фондом підтримки рибного господарства, аналоги якого успішно функціонують у більшості європейських країн. Про це повідомляє прес-служба Держрибагентства.

Ініціатором початку роботи над створенням фонду виступило Держрибагентство. Для юридичного аналізу кращих європейських моделей програм фінансування рибного господарства, а також розробки законодавчого поля відомство звернулося до експертів офісу підтримки реформ «Підтримка впровадження сільськогосподарської та продовольчої політики в Україні», що фінансується Європейським Союзом.

«Фонд має забезпечити цільове використання коштів, отриманих з галузі на її ж розвиток. Окремим напрямом має бути підтримка рибних фермерів», – повідомив голова Держрибагентства Я. Ковалів.

Він додав, що фонд має акумулювати отримані кошти та за прозорою процедурою розподіляти їх далі за відповідними напрямами. Звіти про діяльність фонду та витрачені кошти мають регулярно оновлюватися та бути відкритими в режимі онлайн.

Залучений експерт офісу підтримки реформ «Підтримка впровадження сільськогосподарської та продовольчої політики в Україні» Є. Лучинкін повідомив, що практика існування спеціальних фондів широко використовується у Європі. Зокрема, існує Європейський фонд морського та рибного господарства із загальним бюджетом у 8,6 млрд євро. У ЄС також існують локальні фонди.

Очікується, що законопроект буде розроблено експертами офісу підтримки реформ до кінця березня 2017 р., після чого буде передано у Держрибагентство та винесено на розгляд Верховної Ради (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/v-ukraini-stvorat-fond-pidtrimki-ribnogo-gospodarstva-evropejskogo-zrazka>)). – 2017. – 15.02).

Аграрии, начиная с 2017 г., будут получать через банки частичную компенсацию стоимости сельскохозяйственной техники в размере 15 % ее стоимости при условии, что уровень локализации производства этой техники в Украине превышает 35 %, соответствующие постановления утвердил Кабинет Министров.

«Хотим достичь, чтобы уровень локализации украинских предприятий сельскохозяйственной техники к 2020 г. достиг 60 %», – сообщил министр аграрной политики и продовольствия Т. Кутовой, представляя документы на заседании.

Он уточнил, что принятые решения предполагают повышение уровня локализации в 2018 г. до 45 %, в 2019 г. – до 55 %, в 2020 г. – до 60 %.

Министр напомнил, что принятое в конце минувшего года законодательство выделяет в текущем году на такую частичную компенсацию 0,1 % стоимости валовой продукции сельского хозяйства, что составит около 550 млн грн. По его словам, в следующем году эта сумма увеличится до 0,15 %, или около 900 млн грн, а в 2019 г. достигнет 0,2 % и превысит 1 млрд грн.

«Объем произведенной продукции (сельхозмашиностроения) будет больше 4 млрд грн», – спрогнозировал Т. Кутовой. Он добавил, что изношенность техники в агрохозяйствах в настоящее время составляет около 85 %, и ее динамика превышает динамику обновления (*Херсонские Вести* (<http://visti.ks.ua/novosti/novosti-hersona/29737-kabmin-utverdil-poryadok-kompensacii-agrariyam-15-stoimosti-selhoztehniki.html>). – 2017. – 14.02).

Украина снова начинает приобретать себе репутацию «житницы Европы», поскольку ее сельское хозяйство становится новым «локомотивом» возрождения экономики страны после войны. Об этом пишет экономист В. Вербяный в статье в издании Bloomberg, сообщает Голос Америки, информирует eizvestia.com (http://news.eizvestia.com/news_economy/full/174-ukraina-postепенно-vozvrashhaet-reputaciyu-zhitnicy-evropy-bloomberg).

«Экспорт пшеницы, ячменя и подсолнечного масла составил рекордные или почти рекордные уровни, что является частью процесса возрождения сельского хозяйства, которое начало укрепляться в 2013 г.», – пишет В. Вербяный.

В сообщении отмечается, что наращивание аграрного экспорта совпало с падением экспорта стали и железной руды, которые в основном производятся на Востоке Украины, где индустрия пострадала в результате конфликта с поддерживаемыми Россией сепаратистами.

«На аграрную продукцию сейчас приходится более 40 % экспорта, в то время как часть продукции металлургии упала до 25 %», – пишет В. Вербяный в издании Bloomberg.

«Сельское хозяйство стало локомотивом украинской экономики. Цифры действительно потрясающие», – сказал в интервью заместитель председателя Нацбанка Украины Д. Сологуб.

По словам министра аграрной политики и продовольствия Т. Кутового, это, возможно, только начало, ведь новые ирригационные проекты могут поднять урожай зерновых до 100 млн т с нынешних 66 млн. Среди других потенциальных факторов, которые будут играть в этом роль, – отмена моратория на продажу сельскохозяйственных земель, что является условием МВФ для предоставления пакета помощи Украине размером 17,5 млрд долл., говорится в сообщении.

По прогнозам министра Т. Кутового, Украина с ее 45-миллионным населением сможет однажды прокормить полмиллиарда человек. Но следует иметь ввиду определенные факторы. Уже зарегистрированы рекордные запасы пшеницы. Кроме того, слишком большая зависимость от одной группы товаров может негативно повлиять на рост экономики в случае падения цен. Все же главный экономист киевской инвестиционной компании Dragon Capital Е. Белан говорит, что спрос на зерно и продовольствие должен расти в долгосрочной

перспективе, что делает спрос на них менее уязвимым, по сравнению с металлургией.

Отмечается также, что, хотя темпы проведения правительством реформ на некоторых участках медленные, по мнению начальника отдела агрометеорологии Гидрометцентра Украины Т. Адаменко, благоприятные погодные условия с достаточным количеством осадков осенью и зимой могут привести к еще одному рекордному урожаю зерновых в 2017 г. (*Экономические известия* (http://news.eizvestia.com/news_economy/full/174-ukraina-postepenno-vozvrashhaet-reputaciyu-zhitnicy-evropy-bloomberg). – 2017. – 14.02).

У 2015–2016 МР Україна збрала рекордні 65,9 млн т зерна. Лідери у зборі зернових – Полтавська та Вінницька області.

На території зазначених областей було вирощено 17 % усіх зернових країни за 2016 р. Хоча, насправді, частка цих регіонів у вирощенні зернових, навіть порівняно з 2013 р., істотно не змінилася – вони традиційні лідери галузі.

Крім того, лідерами у вирощенні соняшнику стали Харківська, Дніпропетровська, Кіровоградська та Миколаївська області. Тут у 2016 р. виросло майже 40 % українського соняшнику.

Разом з тим 2016 р. у зборі овочевих культур не став рекордним – зібрано лише на 2,2 % більше, ніж минулого року. Одноосібним лідером тут є Херсонщина. Після окупації Криму її частка у вирощенні овочів зросла з 11,8 до 13,6 %.

Водночас урожай картоплі в Україні виріс майже на 5 %. Лідери з вирощування картоплі – Вінницька, Київська та Львівська області. У цих областях у 2016 р. зібрано близько 23 % української картоплі.

Цукровими лідерами в Україні є Вінниччина і Полтавщина. Тут було зібрано 34 % урожаю цукрового буряку 2016 р. Урожай цукрового буряку у 2016 р. зріс порівняно з іншими культурами найбільше – на цілих 34,3 % (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/agrarni-rekordi-aki-oblasti-vidznacilis-pokaznikami-virobnictva>). – 2017. – 14.02).

Виробництво картоплі в Україні за рік зросло на 4 % і становило 21,7 млн т. Передумовами для зростання валового збору послужило збільшення площ, відведених під картоплю, на 2 % – до 1,3 млн га, врожайності на 3% – до 16,6 т/га.

Однак уже у грудні якісна картопля, яка повністю відповідала б вимогам великих роздрібних мереж, виявилася в дефіциті. Така ж ситуація склалася і у країнах ЄС, де середня врожайність картоплі, залежно від країни-виробника, «впала» на 3–15 т/га порівняно з попереднім роком.

Тим часом зростає експорт продуктів з картоплі – пластівців і напівфабрикатів для приготування картоплі-фрі. У 2016 р. він досяг відповідно 423 млн і 1 млрд євро. У результаті лише в сегменті картоплі для переробки дефіцит сировини на ринку ЄС оцінюється в 1 млн т. Це призвело до різкого зростання цін у Європі, починаючи з жовтня.

«На жаль, вигодою від таких високих цін ніяк не скористаються українські виробники. Адже імпорт сирої картоплі з України повністю заборонений

Євросоюзом через поширення карантинних хвороб і шкідників. Зокрема, золотистої нематоди, – зазначив президент Української асоціації виробників картоплі М. Гордійчук. – Однак це не заважає експортувати бульбу в країни СНД і на Близький Схід. Наприклад, найбільше картоплі в минулому році Україна експортувала до Білорусі – 6,4 тис. т. Серед основних ринків збуту також Грузія, Азербайджан, Молдова і ОАЕ».

За словами експерта аграрних ринків асоціації «Український клуб аграрного бізнесу» Є. Дворника, частка сільськогосподарських підприємств у загальній структурі виробництва картоплі становить 2 %, або 0,4 млн т.

Крім того, 80 тис. т української картоплі переробляється на чіпси, 35 тис. т – на крохмаль і ще 10 тис. т – на інші продукти.

Зазначається, що 27 % від усього виробництва картоплі в сільськогосподарських підприємствах припадає на Чернігівську область, 14 % – на Житомирську, 12 % – на Київську.

У п'ятірці країн-лідерів з виробництва картоплі Україна займає четверте місце – 22 млн т на рік, поступившись за показниками Індії та Росії. Перше місце належить Китаю з 95 млн т на рік (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/najbipse-kartopli-v-minulomu-roci-ukraina-eksportovala-do-bilorusi>). – 2017. – 15.02).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

У вівторок, 14 лютого, Прем'єр-міністр В. Гройсман заявив, що у 2016 р. ВВП України зросло на 2,2 % (<http://finbalance.com.ua/news/VVP-Ukrani-v-2016-rotsi-naspravdi-mih-skorotitisya-na-42-a-ne-zrosti-na-22---finansist>).

Водночас керуючий партнер Capital Times Е. Найман не виключає, що торік українська економіка скоротилася на 4,2 %.

«Укрстат вважає, що в 2016 р. зовнішня торгівля України товарами та послугами була профіцитною в сумі 337 млн дол. (експорт 44 885 млн дол. та імпорт 44 548 млн дол.).

А ось за даними НБУ, зовнішня торгівля України в 2016 р. була глибоко дефіцитною в сумі 5581 млн дол. (експорт 45 917 млн дол. та імпорт 51 498 млн дол.).

Різниця між оцінками Укрстату і НБУ становить 5918 млн дол. Або близько 6,4 % ВВП.

Тобто якщо для розрахунків реального ВВП України використовувати дані по зовнішній торгівлі НБУ, а не Укрстату, то в 2016 р. економіка України не зросла на 2,2 %, а скоротилася на 4,2 %», – констатував Е. Найман (*Finbalance* (<http://finbalance.com.ua/news/VVP-Ukrani-v-2016-rotsi-naspravdi-mih-skorotitisya-na-42-a-ne-zrosti-na-22---finansist>). – 2017. – 15.02).

Кредиты, выданные «Ощадбанком» корпоративному сектору, не будут возвращены. Их невозврат будет компенсирован за счет госбюджета, заявил экс-замглавы НБУ А. Савченко, комментируя решение Кабмина выделить 3,5 млрд грн из Госбюджета-2017 на докапитализацию «Ощадбанка». Соответствующее решение было принято на правительственном заседании

1 февраля.

По словам А. Савченко, компенсация невозврата кредитов «Ощадбанка» происходит на протяжении последних 10 лет.

«“Ощадбанк” – это машина, которая каждый год генерирует убытки для государства, которые покрываются за счет налогоплательщиков. Чтобы вернуть проблемные кредиты, выданные когда-то тому же ТРЦ “Гуливер” или Allseeds, нужна очень мощная юридическая машина, которая будет бороться за возвращение. А сейчас что делают? Напечатали денег и покрыли убытки от этих займов», – пояснил А. Савченко.

По словам президента Украинского аналитического центра А. Охрименко, свой портфель проблемных кредитов «Ощадбанк» сможет уменьшить только в судах.

«Не поможет ни СБУ, никто другой. Но тогда возникает вопрос: насколько банк готов судиться, насколько он способен защищать свои требования. И еще есть проблема. Касается всех госструктур, большинство работников которых относятся к работе спустя рукава. Были случаи, когда государственный банк, заключая договор, сделал все так коряво, что с таким договором в суд идти нет никакого смысла. Сами работники банка подписали бездарный договор, по которому в суде можно только проиграть», – подчеркнул А. Охрименко.

Эксперты также отмечают, что часть проблемных кредитов «Ощадбанк» не сможет вернуть по причине глубоких «политических» связей должников. Другая часть невозвратных займов, на примере ТРЦ «Гуливер» или группы компаний Allseeds, бесперспективна по причине финансовой несостоятельности самих заемщиков. В частности, кредит в почти 2 млрд грн (68 млн долл.), выданный группе Allseeds, не может быть погашен из-за финансовой неустойчивости компании. Об этом в частности, сообщил источник в «Ощадбанке». Срок кредита заканчивается в мае следующего года, однако, по состоянию на сегодня, погашено только 6 млн долл.

Ранее глава «Ощадбанка» А. Пышный заявил, что портфель проблемных кредитов в банке не превышает 30 %. По мнению экспертов, этот показатель является заниженным.

«Тридцать процентов – это колоссальная цифра. Норма в мире плохих кредитов – 2–3 % и это максимум. Тридцать процентов – это оценка А. Пышного, а реально там все 50 %. То есть половина кредитного портфеля – неработающая. Она разворована, ее нет», – считает А. Савченко.

Он также добавил, что рассчитывать на вмешательство НАБУ и других новоявленных антикоррупционных органов нет смысла. «Если бы эти органы работали, уже были бы скандалы. А скандалов нет, значит, они не работают. Они уже стали элементами системы, и о них уже надо забыть», – резюмировал эксперт (*Экономические известия* (<http://news.eizvestia.com/news-finance/full/166-oshhadbank-prevratilsya-v-generator-ubytkov-dlya-strany-eks-zamglavy-nbu>)). – 2017. – 15.02).

За даними Фонду гарантування, на початок 2017 р. загальна сума затверджених акцептованих вимог кредиторів 73 банків, що ліквідуються, становила 243,84 млрд грн. При цьому на старті 2016 р. сума була удвічі меншою – 124,80 млрд грн (<http://finbalance.com.ua/news/FHVFO-borh-bankiv>

yaki-na-likvidatsi---2438-mlrd-hrn).

«Двократне збільшення пояснюється тим, що протягом минулого року акцептовані вимоги кредиторів були затверджені ще у 25 банках. У той же час протягом 2016 р. загалом було погашено 10,64 млрд грн із загальної суми акцептованих вимог кредиторів.

Найбільшими за сумою акцептованих вимог кредиторів, які затверджувалися у 2016 р., стали банки АТ “Дельта банк” (на суму 53,74 млрд грн), АТ “Банк “Фінанси та кредит” (на 30,86 млрд грн), ПАТ “ВБР” (на 6,54 млрд грн) та ПАТ “КБ “Хрещатик” (на 6,15 млрд грн) тощо», – констатують у Фонді гарантування *(Finbalance* (<http://finbalance.com.ua/news/FHVFO-borh-bankiv-yaki-na-likvidatsi---2438-mlrd-hrn>). – 2017. – 15.02).

Рыночная стоимость активов «Дельта банка» определена независимыми оценщиком на уровне 27,4 млрд грн, что составляет 30 % от суммы, указанной «на бумаге» на 1 января 2017 г. (94,27 млрд грн). Об этом сообщает ФГВФЛ.

«Среди причин такого обесценивания в том числе было заключение в преддверии введения временной администрации невыгодных для “Дельта банка” соглашений, которые подписывались для реализации схем вывода активов из банка. Во время работы временного администратора такие факты были установлены, а соответствующие сделки признаны ничтожными», – говорится в сообщении.

Также были списаны средства на корсчетах в иностранных банках: Meinl Bank AG (Австрия), BANK FRICK AND CO.AG (Лихтенштейн), East-West United S.A., BANK WINTER & CO.AC – на сумму 437,23 млн долл.

На 1 февраля 2017 г. общая сумма выявленных уполномоченным лицом фонда ничтожных сделок, заключенных до временной администрации с целью вывода активов, составляет: 19,32 млрд грн, 93,63 млн долл. и 18 млн швейцарских франков.

В том числе признаны ничтожными сделки: по продаже/уступке прав требования по кредитам на 1,4 млрд грн; с погашением кредитов с нарушением действующего законодательства – 5,8 млрд грн; с незаконным перекредитованием – 34 млн грн.

Также признаны ничтожными сделки обременения активов «Дельта банка» залогом в пользу отдельных кредиторов с нарушениями действующего законодательства: ГИУ – 3,9 млрд грн; «Ощадбанк» – 2,04 млрд грн; банк «Авант» – 0,6 млрд грн; пять отдельных кредиторов – 4,5 млрд грн.

Фонд подчеркивает, что ликвидатор банка ведет активную работу по возврату выведенных активов *(Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/02/13/26192093>). – 2017. – 13.02).

Нацбанк за 2016 г. получил более 4 млрд грн от неплатежеспособных банков, которые погасили задолженность по кредитам рефинансирования. Об этом сообщается на сайте регулятора.

НБУ получил 2,3 млрд грн за счет денег от погашения ценных бумаг и за

счет возврата взысканий на указанные активы.

Более 1 млрд грн регулятор получил от погашения или реализации заложенных Нацбанку кредитов. Отчуждение 172 объектов недвижимости принесло еще 448,6 млн грн, и 295,3 млн грн погашено за счет других источников.

В целом прирост суммы погашения долга по кредитам рефинансирования – 2,9 млрд грн, или 265 % по сравнению с 2015 г. (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/02/14/26210836>). – 2017. – 14.02).

Фонд гарантирования вкладов физлиц проведет 1 марта аукцион по продаже прав требования по трем кредитам строительной компании. В обеспечение по займам передали подземный паркинг в центре Киева.

Активы находятся на балансе банка «Форум» и на торги выставляются впервые.

Компания-заемщик работает в сфере строительства и входит в состав одной из крупнейших промышленно-инвестиционных групп Украины. Предприятия холдинга инвестируют в объекты сферы горно-металлургического и нефтегазового комплексов, банковского сектора, сельского хозяйства, судостроения и недвижимости.

На продажу выставлены права требования по трем кредитам. Общая задолженность по договорам (тело и проценты), по состоянию на начало ноября 2016 г., – 474,83 млн грн.

В обеспечение по договорам передано недвижимое имущество, общей площадью 25 363,7 кв. м. В залоге банка находится коммерческий подземный паркинг (более 24,2 тыс. кв. м) в центре столицы (ул. Красноармейская, станция метро «Олимпийская»).

Стартовая цена лота – 150,5 млн грн (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/02/14/26208705>). – 2017. – 14.02).

Высший административный суд Украины подтвердил правомерность решения НБУ об отнесении банка «Юнисон» к категории неплатежеспособных. Об этом сообщается на сайте регулятора.

Суд оставил в силе решение судов первой и апелляционной инстанций.

В конце апреля 2016 г. банк «Юнисон» стал неплатежеспособным из-за непрозрачной структуры собственности (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/02/15/26216967>). – 2017. – 15.02).

Заместитель министра экономического развития Н. Микольская заявила, что Украина может ввести дополнительные пошлины на российские товары, если РФ не будет выполнять условия Всемирной торговой организации (ВТО) по транзиту товаров. Об этом она заявила в эфире одного украинского телеканала.

По словам Н. Микольской, Украина пыталась отменить запрет транзита со стороны России на стадии консультаций. Однако был получен отказ.

В том случае, если РФ продолжит игнорировать решение ВТО, Украина

имеет право отменить определенные блага по отношению к России, а также применить дополнительные пошлины на российские товары.

«Россия не выполнит решение ВТО добровольно в случае, если оно будет в пользу Украины. Поэтому в таком случае мы будем использовать механизм отзыва уступок», – заявила она.

Также она отметила, что из-за запрета перевозки товаров через территорию России Украина потеряла рынки Казахстана и Узбекистана (*Пресса Украины* (<http://uapress.info/ru/news/show/161789>). – 2017. – 14.02).

Положительное сальдо внешнеторгового баланса Украины по итогам 2016 г. снизилось в 11 раз – до 337,3 млн долл., по данным Государственной службы статистики.

При этом импорт товаров и услуг в Украину в 2016 г. возрос на 3,7 % – до 44,548 млрд долл., экспорт снизился на 4,1 % – до 44,885 млрд долл.

Баланс внешней торговли товарами по итогам года сведен с дефицитом 2,886 млрд долл. против профицита 610,7 млн долл. годом ранее. Профицит внешней торговли услугами возрос на 2,7 % – до 4,327 млрд долл.

Как сообщалось, импорт товаров в Украину за январь – ноябрь 2016 г. превысил экспорт на 2,324 млрд долл. Позитивное сальдо платежного баланса Украины по итогам 2016 г. возросло до 1,3 млрд долл. (*МинПром* (<http://minprom.ua/news/225443.html>). – 2017. – 14.02).

Быстро восполнить запасы антрацитовой группы угля на складах украинских ТЭС можно только за счет импорта из Российской Федерации. Об этом во время пресс-конференции в Киеве заявил эксперт по энергетическим вопросам В. Землянский.

«Я сейчас говорю о том, к чему может привести результат блокады», – сказал эксперт. Со слов В. Землянского, уголь, который можно импортировать из других стран, возможно будет доставить в Украину не ранее чем через два месяца, к тому же разница в стоимости импортированного угля и угля с неподконтрольных территорий будет составлять около 1 тыс. грн на 1 т.

«Есть “украинский Роттердам”, который работает сейчас в формуле НКРЭКУ, и уголь продается по цене 1 тыс. 730 грн за 1 т внутри страны и по этой же цене закупается на неконтролируемой территории. И уголь, который будет закупаться в Роттердаме в режиме онлайн, ...в лучшем случае его цена без доставки на станции будет составлять 2 тыс. 700 грн за 1 т. На сегодняшний день котировки в Роттердаме по углю составляют около 85–86 долл./т, добавьте сюда транспорт, добавьте сюда надбавки, которые появятся в договорах за риски, плюс 100 % предоплата», – подытожил эксперт (*Аналитическая служба новостей* (<http://asn.in.ua/ru/news/news/86877-bez-prekrashhenija-blokady-donbassa-bystro-zakupit.html>). – 2017. – 14.02).

На Закарпатті в результаті повені підтопило 20 % площ, які засаджені озимими: наслідки підтоплення для цих посівів можуть бути нищівними.

Найбільше постраждали озимі в Хустському, Мукачівському та Іршавському районах. Масштаби пошкоджень стануть зрозумілими в березні. Якщо рослини загинуть, то Закарпаттю загрожує неврожай. У разі неврожаю, доведеться робити пересіви. Площі засадять кукурудзою.

За словами аграріїв, найбільшу загрозу несуть не повені, а морози, які прогнозують синоптики. Поля, на яких навіть впав рівень води, покриваються кіркою льоду.

«В області висаджено 29,6 тис. га зернових культур. Сільськогосподарських угідь підтоплено 1500 га», – розповів начальник відділу рослинництва, землеробства, продовольства і механізації сільського господарства в департаменті агропромислового розвитку Закарпатської ОДА О. Юрик (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/na-zakarpatti-zatopilo-20-ozimih>)). – 2017. – 13.02).

Молдова забороняє ввезення м'яса птиці з Німеччини, Польщі, України та Росії. Таке оголошення було зроблено під час прес-конференції Національного агентства з безпеки харчових продуктів.

За словами його директора, заборона пов'язана з ризиком поширення пташиного грипу.

Точні терміни заборони не повідомляються, проте уточнюється, що він буде діяти, поки не мине загроза.

На сьогодні у країнах, з яких Молдова завозить м'ясо і яйця, зафіксовано 21 вогнище пташиного грипу (*Agravery* (<http://agravery.com/uk/posts/show/moldova-zaboronila-import-masa-ptici-z-ukraini>)). – 2017. – 13.02).

Европейская комиссия улучшила прогноз роста экономики еврозоны. Эксперты прогнозируют рост ВВП в этом году до 1,6 %, а в 2018 г. – до 1,8 %. Об этом сообщает пресс-служба Еврокомиссии.

Осенью 2016 г. Еврокомиссия прогнозировала рост ВВП еврозоны в 2017 г. на уровне 1,5 %, а в 2018 г. – 1,7 %. Ожидается, что экономика всех членов ЕС будет расти в течение двух лет.

Также изменился прогноз по инфляции на этот год. Еврокомиссия ожидает рост потребительских цен в 2017 г. на 1,7 %, а не на 1,4 %, как предполагалось осенью прошлого года (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2017/02/13/26193471>)). – 2017. – 13.02).